

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima UniCredit Banka Srbija a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja UniCredit Banka Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine:
- pojedinačnog bilansa uspeha;
 - pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
 - pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
 - pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine, izvršio je drugi revizor koji je 14. februara 2022. godine izrazio pozitivno mišljenje na te finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.

- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 20. februar 2023. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

Pojedinačni finansijski izveštaji

31. decembar 2022. godine

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

SADRŽAJ	Strana
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7-8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 118

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	3.d, 7	19.149.083	15.110.996
Rashodi kamata	3.d, 7	(3.911.134)	(2.125.224)
Neto prihod po osnovu kamata		15.237.949	12.985.772
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	11.253.116	8.690.457
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(3.947.271)	(2.371.177)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		7.305.845	6.319.280
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	688.600	348.023
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	-	754.747
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	(65.855)	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 26	17.333	-
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 26	-	(6.504)
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 11	(225.879)	(229.816)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 12	(3.328.960)	(2.647.495)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 13	35.056	31.264
Ostali poslovni prihodi	14	53.869	60.101
Ukupan neto poslovni prihod		19.717.958	17.615.372
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(3.547.979)	(3.382.880)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 3.t, 16	(1.345.775)	(1.229.182)
Ostali prihodi	17	728.660	174.085
Ostali rashodi	18	(6.320.760)	(6.869.170)
Dobitak pre oporezivanja		9.232.104	6.308.225
Porez na dobitak	3.j, 19	(948.669)	(674.504)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3.j, 37.2	94.847	242.168
Dobitak nakon oporezivanja		8.378.282	5.875.889
Rezultat perioda - dobitak		8.378.282	5.875.889
ZARADA PO AKCIJI			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	40.2	3.549	2.489
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	40.2	3.549	2.489

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

<u>Napomena</u>	2022.	2021.
DOBITAK PERIODA	8.378.282	5.875.889
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	45.454	4.774
- Aktuarski dobici	23.487	-
- Aktuarski gubici	-	(5.418)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
- Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(3.596.846)	(3.097.587)
- Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(805.337)	(81.207)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	37.2 649.987	476.915
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	40.3 (3.683.255)	(2.702.523)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	4.695.027	3.173.366

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 20	69.758.831	67.572.923
Založena finansijska sredstva	21	7.220.590	-
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 22	2.808.749	752.624
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 23	103.771.881	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 24	77.537.136	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 25	311.854.618	307.662.701
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 26	1.083.998	9.493
Investicije u zavisna društva	3.z, 27	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 28	2.451.769	2.545.479
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 29	3.097.481	3.306.813
Investicione nekretnine	3.s, 30	7.274	3.527
Odložena poreska sredstva	3.j, 37	1.363.095	618.261
Ostala sredstva	31	1.812.866	1.329.348
Ukupna aktiva		582.880.932	538.078.638
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 32	2.819.396	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 33	125.332.169	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 34	358.140.581	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 26	924.644	132.490
Rezervisanja	3.w, 3.y, 36	5.642.566	4.085.707
Tekuće poreske obaveze	3.j, 19.4	292.139	61.747
Ostale obaveze	3.t, 38	6.917.629	14.946.085
Ukupno obaveze		500.069.124	454.086.652
Akcijski kapital	40.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	40.1	8.380.827	5.877.750
Rezerve	40.1	50.261.205	53.944.460
Ukupan kapital		82.811.808	83.991.986
Ukupna pasiva		582.880.932	538.078.638

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve	Negativne revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.906.222	-	5.336.689	82.950.759
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.906.222	-	5.336.689	82.950.759
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(2.702.523)	-	-	(2.702.523)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	5.875.889	5.875.889
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	1.861	1.861
Raspodela dobiti – povećanje	-	-	3.202.689	-	-	-	3.202.689
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(3.202.689)	(3.202.689)
Ispлата dividend	-	-	-	-	-	(2.134.000)	(2.134.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3.202.689	-	-	(5.336.689)	(2.134.000)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.699	-	5.877.750	83.991.986
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.699	-	5.877.750	83.991.986
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.699	-	5.877.750	83.991.986
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(203.699)	(3.479.556)	-	(3.683.255)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	8.378.282	8.378.282
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	2.545	2.545
Ispлата dividendi	-	-	-	-	-	(5.877.750)	(5.877.750)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	-	-	-	(5.877.750)	(5.877.750)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.556)	8.380.827	82.811.808

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
 (U hiljadama dinara)

Napomena	2022.	2021.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	26.205.723	20.518.742
Prilivi od kamata	14.619.366	11.636.875
Prilivi od naknada	11.245.993	8.704.167
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	340.364	177.700
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(15.465.008)	(12.451.774)
Odlivi po osnovu kamata	(2.749.974)	(1.782.296)
Odlivi po osnovu naknada	(3.921.924)	(2.393.751)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.568.890)	(3.304.103)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(581.299)	(536.549)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.642.921)	(4.435.075)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	10.740.715	8.066.968
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	45.858.261	47.035.554
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	45.223.514	46.888.661
Povećanje drugih finansijskih obaveza	634.747	146.893
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(87.892.306)	(35.008.454)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(83.212.677)	(34.383.176)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(4.638.702)	(562.727)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(40.927)	(62.551)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	20.094.068
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(31.293.330)	-
Plaćeni porez na dobit	(718.277)	(315.119)
Isplaćene dividende	(15.043.750)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	19.778.949
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(47.055.357)	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	22.255.049	42.745.993
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	22.251.943	42.745.973
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postojenja i opreme	3.106	20
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(18.538.058)	(39.667.095)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(17.862.589)	(38.452.876)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(675.469)	(1.214.219)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.716.991	3.078.898
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	15.588.947	7.473.259
Prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	15.588.947	7.473.259
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(11.360.477)	(8.131.506)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(10.916.626)	(7.690.268)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(443.851)	(441.238)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	4.228.470	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	(658.247)
Svega prilivi gotovine	109.907.980	117.773.548
Svega odlivi gotovine	(149.017.876)	(95.573.948)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	2022.	2021.
Neto povećanje gotovine		-	22.199.600
Neto smanjenje gotovine		(39.109.896)	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.I, 41	78.211.971	55.791.428
Pozitivne kursne razlike		21.148	220.943
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.I, 41	39.123.223	78.211.971

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

 Milena Vukotić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor upravljanja rizicima

 Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 izveštavanja

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se sastoji od centrale u Beogradu, sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2021. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera).

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka ima 1.359 zaposlenih radnika (31. decembra 2021. godine: 1.342 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“).

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Sl. glasnik RS“ br. 93/2020).

Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Banka ima 100% učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing d.o.o., Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji su izdati 14. februara 2023. godine.

Saglasno članu 41 Zakona o računovodstvu („Sl. glasnik RS“, br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) Banka je odlučila da spoji godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju u jedan izveštaj.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti,
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije
- priznata finansijska sredstva i obaveze po amortizovanoj vrednosti kao stavke hedžinga u hedžingu fer vrednosti po amortizovanoj vrednosti prilagođenoj za dobitak ili gubitak po osnovu hedžinga

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) *Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini*

U 2022. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2022. godine:

- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“, MSR 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, MSR 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ i „Poboljšanja MSFI (ciklus 2018 -2020)“

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – obelodanjivanje računovodstvenih politika koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – inicijalna primena MSFI 17 i MSFI 9 – komparativne informacije koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima
- Izmene MSFI 16 “Lizing” – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

(d) Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta

Sukob između Rusije i Ukrajine koji je izbio u februaru 2022. godine je imao ogromne negativne efekte na svetsku ekonomiju, pre svega u pogledu rasta cena sirovina, poljoprivrednih proizvoda i energenata, dodatnih poremećaja u globalnim lancima snabdevanja kao i pojačanih geopolitičkih tenzija na svetskom nivou. Konflikt je usporio privredni oporavak nakon krize izazvane pandemijom COVID 19 i dodatno pojačao postojeće inflatorne pritiske, primoravajući centralne banke širom sveta da pooštre svoju monetarnu politiku.

COVID 19 i rusko-ukrajinski konflikt su prema dosadašnjim podacima imali znatno manje posledice po Srbiju zahvaljujući postignutoj makroekonomskoj i finansijskoj stabilnosti, dinamici privrednog rasta, pravovremenom i sveobuhvatnom paketu mera, kao i strukturi ekonomije. Prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP je u četvrtom kvartalu 2022. godine iznosio 0,4%, što je u skladu sa preliminarnom procenom rasta BDP za celu godinu, koja iznosi 2,3%. Projekcija rasta NBS za 2023. godinu se usled negativnog dejstva faktora koji dolaze iz okruženja nalazi u sličnom rasponu od 2,0-3,0%. U cilju ograničavanja efekata inflatornih pritisaka koji su nastali kao posledica rasta cena energenata i drugih primarnih proizvoda usled rusko-ukrajinskog konflikta, NBS je počev od aprila krenula sa zaoštavanjem svoje monetarne politike, povećavši svoju referentnu kamatnu stopu za čitavih 450 baznih poena tokom 2022. godine i prva dva meseca 2023. godine (sa 1,00 na 5,50% u februaru 2023. godine). Takođe, NBS je u 2022. godini nastavila da povlači likvidnost iz bankarskog sektora putem reverznih repo aukcija – ukupan iznos prodatih hartija od vrednosti iznosio je 2.951 milijardi dinara krajem decembra, dok je prosečna ponderisana kamatna stopa na repo prodate hartije od vrednosti iznosila 4,06%, što predstavlja povećanje od 367 baznih poena u odnosu na decembar 2021. godine.

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Tokom 2022. godine neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz pandemije Covid-19 postepeno su nestajale što je demonstrirano ukidanjem restriktivnih mera koje su vlade uvele kako bi se suprostavile pandemiji. Takođe, i rizik lanca snabdevanja je počeo značajno da opada s obzirom na novi geo-politički kontekst koji dobija na značaju. Početak rusko-ukrajinskog konflikta delovao je kao prepreka ekonomskom rastu. Efekti prelivanja rusko-ukrajinskog konflikta nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evrozoni, takođe podstičući inflatorne pritiske i kamatne stope.

Kako bi se uračunali rizici koji leže u osnovi naglog rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa za pravna i fizička lica, geo-politički faktor u obračunu ECL-a je usvojen tokom 2022. godine. U tom smislu, usvajanje ovog faktora je mera koja je komplementarna sa modelima IFRS9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geo-političkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli IFRS9, a posebno satelitski model u stanju da uhvate efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, geo-politički faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontigentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(d) Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Prema podacima na 31. decembar 2022. godine geo-politički faktor ukupno iznosi 10.4 miliona EUR i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Klijenti privrede - Energetski intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima preliivanja povezanih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena
- Klijenti fizička lica: za 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se LLP zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrića koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

(e) Reforma međubankarskih kamatnih stopa (IBOR)

U toku je sveobuhvatna reforma referentnih stopa nakon zabrinutosti u poslednjim godinama vezano za integritet i pouzdanost glavnih referentnih vrednosti finansijskih tržišta. Kako bi se procenili relevantni rizici povezani s globalnim reformama referentnih vrednosti koje je pokrenuo Odbor za finansijsku stabilnost (FSB) i preduzele odgovarajuće mere za osiguranje odgovarajućeg prelaza na alternativne ili reformirane referentne stope pre kraja 2021. godine, kao što je navedeno u revidiranoj Uredbi o referentnim vrednostima EU-a BMR, UniCredit Grupa je u oktobru 2018. godine pokrenula grupni projekt s ciljem upravljanja prekidom IBOR-a. Saglasno tome, definisan je višegodišnji plan na nivou UniCredit Grupe uzimajući u obzir izloženost Grupe (s fokusom na euro) i vremenski okvir tranzicije.

Izmene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 - reforma međubankarskih kamatnih stopa (u daljem tekstu: Izmene) rešavaju nesigurnosti u vezi sa efektima reforme međubankarskih stopa (IBOR) na postojeće odnose računovodstva zaštite na koje utiče reforma IBOR-a, pojašnjavajući da reforma ne zahteva prekide u računovodstvu zaštite. Efektivni datum početka izmena je godišnji period koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. UniCredit Grupa i Banka su se odlučile za ranu primenu izmena u 2019. godini.

Sa ciljem praćenja razvoja događaja vezanih uz IBOR i pravilnog upravljanja efektima prelaska, UniCredit Grupa i Banka kontinuirano prate tržište i učestvuju u važnim javnim savetovanjima i radnim skupovima.

Izmene standarda nemaju uticaj na finansijske izveštaje sastavljene za tekuću i prethodnu godinu imajući u vidu da Banka ima aktivne ugovore računovodstva zaštite fer vrednosti vezane samo za EURIBOR referentnu stopu.

Banka ne poseduje finansijske instrumente koji tek treba da promene kamatnu stopu na alternativnu stopu na dan 31.12.2022. godine.

(f) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu ali su određena obelodanjivanja u ovim finansijskim izveštajima, koja se odnose na 2021. godinu, prilagođena i izmenjena, a u cilju bolje prezentacije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(g) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

(h) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Banke primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i objavljuju.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID-19, rusko-ukrajinski konflikt kao i neizvesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Banke i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto prihod po osnovu naknada i provizija". Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne".

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	110,1515	103,9262
EUR	117,3224	117,5821
CHF	119,2543	113,6388

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Prihodi i rashodi od kamata

- (i) Metod efektivne kamatne stope

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- a) "origination fee" - naknada koju Banka naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije,
- b) "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati,
- c) "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prihod od kamata na dužničke hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha priznaju se po nominalnoj kuponskoj kamatnoj stopi i uključuju se u prihode od kamata. Kamatni prihod i rashod na derivatne finansijske instrumente takođe se uključuje u prihode i rashode od kamata.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI ("purchased and/or originated credit – impaired) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

(ii) Prezentacija

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Banke i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- b) "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena" kako su pružene usluge. Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) *Tekući porez na dobit*

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2022. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom, ili
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze

(i) *Priznavanje i početno vrednovanje*

Banka vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Finansijska sredstva

Banka klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Banke da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)**

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)*Dužnički instrumenti (nastavak)*

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobici/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja već u okviru revalorizacionih rezervi, budući da knjigovodstvene vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobici i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Banka prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanjí tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)**

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)*Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)*

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Banke na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednost instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Banka klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučenih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)****(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)****Finansijska sredstva (nastavak)**

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) Modifikacija*Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova*

U slučajevima promene ugovornih uslova, Banka procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove (a koji se odnose na novo finansijsko sredstvo/obavezu). Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Banka pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCL.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iv) Modifikacija (nastavak)

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)

Saglasno MSFI 9, Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Banka određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Banka podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponudenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Banka ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponudenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđeni na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. PD parametar se preračunava na klijentskom nivou, dok se staging proces sprovodi na nivou transakcija. Model transfer logike se zasniva na kvantitativnom pristupu poznatom kao model kvantilne regresije gde je 1) termin "značajan" preveden u percentil koji vodi do određivanja prađa transfera (u zavisnosti od PD u momentu odobrenja, proteklog vremena od momenta odobrenja i preostale ročnosti) što predstavlja svojevrsno teorijsko povećanje koje kvantilni model smatra "značajnim" sa statističkog stanovišta, dok 2) termin "povećanje" predstavlja relativno povećanje ili smanjenje PD za vreme životnog ciklusa plasmana od momenta odobrenja do datuma izveštavanja. Kad god relativna promena vrednosti PD za vreme životnog ciklusa plasmana probije prag procenjen na osnovu modela, dati finansijski instrument se klasifikuje u stage 2.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Watch-list 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watch-list 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ix) Otpisi

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Banka ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(l) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forvard transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Banka je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Banka označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Banka ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) Hedžing tokova gotovine

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom, obavezom ili vrlo izvesnom budućom transakcijom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(o) Krediti i potraživanja

Pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, kredit i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja na teret rashoda. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja,
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema grupnoj instrukciji "kancelarijska" procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se "punoj" proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenos revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Banku.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(q) Nekretnine i oprema (nastavak)**

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2 %
Nameštaj	Maksimalno 25	4 %
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67 %
Ostalo	Maksimalno 10	10 %

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno. Nije bilo promene u odnosu na prošlu godinu.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing

(i) Banka kao korisnik lizinga

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati,
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Kao što je dozvoljeno standardom, Banka ne primenjuje zahteve MSFI 16 za korisnike lizinga na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivi, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga,
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita,
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima,
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva za pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatnu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom,
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope,
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa,
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti,
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se umanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze,
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine,
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti,
- promene lizing perioda.

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Banka priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing (nastavak)

- (ii) Banka kao davalac lizinga

Kada se Banka pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Banka proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Banka ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(x) Finansijske garancije**

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Banka u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2022. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 9,5% i godišnja diskontna stopa od 7.35%. Pored toga, Banka je u 2022. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

(z) Investicije u zavisna društva

Zavisno društvo je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena ili ima prava na varijabilne prinose po osnovu učešća u pravnom licu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti saglasno MSFI 10 i MRS 27. Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su investicije u zavisna društva obezvređene. Gubici usled obezvređenja priznaju se u bilansu uspeha.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- AML rizik (rizik od pranja novca i finansiranja terorizma),
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi,
- Rizik modela
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje materijalnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% regulatornog kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici,
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Interna revizija

Interna revizija obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i višegodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta/aktivnosti/rizika može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika, odnosno regulatornog i/ili Grupnog zahteva. Interna revizija redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

¹ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik**

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Banka u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Banke je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Glavni cilj u 2022. godini je bio kontrolisanje i umanjenje potencijalnih negativnih efekata usled geo-političke situacije kroz intenzivan monitoring proces gde je ceo portfolio skeniran na osnovu sledećih kriterijuma: kooperacija sa ruskim odnosno ukrajinskim tržištem, rusko vlasništvo (povezanost), kooperacija sa Sber bankom i uticaj sankcija prema Rusiji. Akcije koje su preduzete za korporativni portfolio su bili redovni interni pozivi od aprila 2022. godine između funkcije prodaje, funkcije kreditnog odobrenja i portfolio monitoring funkcija u vezi aktuelnog stanja sa potencijalno ugroženim klijentima, uz redovno ažuriranje liste klijenata. Za sve klijente sa liste kod kojih je procenjen potencijalno veliki uticaj urađena je hitna vanredna revizija i usvojena strategija i akcioni plan u skladu sa tim. Preostali klijenti su ostavljeni na listi za praćenje i redovno su ažurirani. U početku se skringing obavljao jednom nedeljno, a kasnije kako su efekti krize postajali sve vidljivije izraženi to je uticalo i na analizu koju je Banka sprovodila. Banka je takođe promenila i sve kreditne aplikacije kako bi sadržale informacije o efektima krize na poslovanje klijenata sa uključenim informacijama o budućim tokovima gotovine, sa akcentom na makroekonomska kretanja i ranjive sektore. Odgovarajući upitnik je implementiran u obrazac aplikacije koja se koristi za odobrenje kredita. Pored toga, gde god je bilo relevantno Banka je koristila opciju garantne šeme – program podele rizika sa državom koja pokriva 80% izloženosti sa 24 meseca grejs perioda. Za fizička lica Banka je usvojila konzervativnije kriterijume prilikom kreditnih odobrenja (ograničena odobrenja za crvenu i žutu zonu, ograničenja po pitanju LTV, povećanu potrošačku korpu).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika,
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Banke. U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima / Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Upravljanje rizicima	kvartalno	+	***		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	kvartalno			+		+	+
Risk profile Banke	Finansijski rizici	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	dnevno				****		
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	mesečno				*****		
Reputational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	kvartalno				*****		

* izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

** izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

*** predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru funkcije Upravljanja rizicima.

**** Primaoci izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura za: Finansijske, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima, Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Interne revizije, Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja Banke, Bankarske operacije, Digitalni upravljački okvir i kontrola, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Managementom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Rukovodeći Tim banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je struktura Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima,
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke),
- PD i LGD po segmentima,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnom odboru Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora);
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekoj od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 20)		Hartije od vrednosti uključujući i založene hartije (napomena 23 i 21)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 25)		Ostala finansijska sredstva** (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	201.017	253.827	3.994	8.879	110.965	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	7.966.649	9.540.658	4.565	3.149	471.747	141.810
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	4.290.824	3.755.615	66.245	56.656	4.423	3.461
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	12.458.490	13.550.100	74.804	68.684	587.135	145.271
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	8.100.949	7.831.960	63.776	62.163	371.023	82.855
Knjigovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	4.357.541	5.718.140	11.028	6.521	216.112	62.416
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	69.758.834	67.572.925	109.529.196	109.210.970	77.546.507	42.245.498	175.349.389	177.934.522	147.878	216.294	218.681.946	210.324.982
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	13.802.254	7.457.090	158	160	6.874.784	5.430.044
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	783.248	1.636.522	21	313	556.903	87.361
Fizička lica Nivo 1	-	-	-	-	-	-	94.858.459	102.844.525	1.235	3.422	2.781.837	4.035.663
Fizička lica Nivo 2	-	-	-	-	-	-	28.183.859	16.258.888	25.473	17.976	1.927.441	600.726
Bruto plasmani	69.758.834	67.572.925	109.529.196	109.210.970	77.546.507	42.245.498	312.977.209	306.131.547	174.765	238.165	230.822.911	220.478.776
Ispravka vrednosti	3	2	72.397	79.515	9.371	4.014	5.480.132	4.186.986	368	329	776.555	183.244
Knjigovodstvena vrednost	69.758.831	67.572.923	109.456.799	109.131.455	77.537.136	42.241.484	307.497.077	301.944.561	174.397	237.836	230.046.356	220.295.532
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	69.758.831	67.572.923	109.456.799	109.131.455	77.537.136	42.241.484	311.854.618	307.662.701	185.425	244.357	230.262.468	220.357.948
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	1.535.672	2.791.886	-	-	-	-	1.345.232	820.820	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	69.758.831	67.572.923	110.992.471	111.923.341	77.537.136	42.241.484	311.854.618	307.662.701	1.530.657	1.065.177	230.262.468	220.357.948

*Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

** Razlika u odnosu na ukupna ostala sredstva se odnosi na nefinansijska sredstva koja na 31.12.2022. godine iznose neto 282.209 hiljada dinara (2021: 264.171 hiljada dinara) i imaju ispravku vrednosti 3 hiljade dinara (2021: 0 hiljada dinara)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Implementacija bazelskih standarda**

U oblasti primene bazelskih standarda u vezi sa modelima kreditnog rizika, težište aktivnosti bilo je prvenstveno na nastavku razvoja modela za pravna lica srednje veličine, kao i softverske implementacije, testiranja i početka primene novog rejting modela za fizička lica koji je pušten u rad u septembru 2021. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupe. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Rejting podklasa	Rejting	PD min %	PD mid %	PD max %
1	1+	0,000%	0,020%	0,026%
2	1	0,026%	0,030%	0,035%
3	1-	0,035%	0,041%	0,048%
4	2+	0,048%	0,056%	0,065%
5	2	0,065%	0,076%	0,089%
6	2-	0,089%	0,104%	0,121%
7	3+	0,121%	0,141%	0,165%
8	3	0,165%	0,192%	0,224%
9	3-	0,224%	0,262%	0,306%
10	4+	0,306%	0,357%	0,417%
11	4	0,417%	0,487%	0,568%
12	4-	0,568%	0,663%	0,775%
13	5+	0,775%	0,904%	1,056%
14	5	1,056%	1,232%	1,439%
15	5-	1,439%	1,680%	1,961%
16	6+	1,961%	2,289%	2,673%
17	6	2,673%	3,120%	3,643%
18	6-	3,643%	4,253%	4,965%
19	7+	4,965%	5,796%	6,767%
20	7	6,767%	7,900%	9,222%
21	7-	9,222%	10,767%	12,570%
22	8+	12,570%	14,674%	17,131%
23	8	17,131%	20,000%	100%
24	8-	100%	100%	100%
25	9	100%	100%	100%
26	10	100%	100%	100%

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar“ do „prihvatljiv“. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Interni rejting sistem (rejting skala) (nastavak)**

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Za potrebe IFRS 9 rejtinzi iz masterskale se mapiraju tako što se klijenti sa rejting podeoka koji pripadaju istom rejtingu (npr. 1+, 1 i 1-) grupišu zajedno u jednu rejting klasu (npr. rejting 1). IFRS 9 PD model kreira PD krive za rejting klase od 1 do 8 za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti. Zatim se ove PD krive prilagođavaju za informacije koje se odnose na budućnost (forward-looking information – FLI). Sa FLI, PD vrednosti se za prve 3 godine prilagođavaju u skladu sa projekcijama makroekonomskih kretanja i utiču na PD vrednosti tako što im vrednost podižu ili spuštaju. Dodatno na osnovu politike banke, PD vrednosti moraju da budu specifične na nivou klijenta. Stoga, tačne kumulativne PD (cPD) na nivou klijenta se izode iz cPD na nivou rejting klase. Klijentima se dodeljuju rejting klase na osnovu njihovih tačnih Basel II PD na datumu izveštavanja. Ovakve Basel II PD se porede sa srednjim PD cele rejting klase i na osnovu toga se cPD krive pomeraju naniže ili naviše.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Banka obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Stage 1 dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak primenjuje se na sve stavke od početka priznavanja sve dok nema značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta.

Obezvređenje za njih se obračunava u skladu sa metodologijom Banke na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^{\min(12,T)} (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu
- CPD_m^{unsec} kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

Finansijski instrumenti kod kojih postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta inicijalnog odobrenja su klasifikovani u stage 2. Ovi instrumenti iako još uvek nisu u default-u, za njih se preračunava očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek plasmana.

Obezvređenje za njih se preračunava u skladu sa metodologijom Banke na sledeći način :

$$ECL = \sum_{m=1}^T (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu
- CPD_m^{unsec} kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

LGD je jedan od glavnih komponenti parametara kreditnog rizika koja se koristi za obračun ispravke vrednosti. LGD na osnovu uslova IFRS9, jednogodišnji LGD parametar koji će se prilagoditi sa FLI se izračunava na sledeći način:

$$LGD_{unsec} = LGD_{likvidacija} * (1 - stopa oporavka)$$

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Gde je LGD likvidacija procenjen na osnovu proseka vrednosti LGD za slučajeve neizvršenja novčanih obaveza rešenih kroz proces likvidacije za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti, dok stopa oporavka predstavlja verovatnoću da će se klijenti vratiti u performing portfolio odnosno da će biti izleženi. Glavni cilj FLI u LGD parametru je inkorporiranje budućih makroekonomskih kretanja i prilagođavanje predviđene stope oporavka za portfolio u narednim godinama. Na osnovu makroekonomskog modela, Banka prognozira procenat promene (Δ) godišnje stope oporavka u odnosu na trenutnu tačku ciklusa, za koje se očekuje da će biti oporavljeni u roku od 12 meseci, izračunato na sledeći način:

$$\Delta_{t_i}^{RR} = \frac{RR_{FL_{t_i}} - RR_{t_0}}{RR_{t_0}}, i = 1, 2, 3$$

gde:

- $RR_{FL_{t_i}}$, predstavlja prognoziranu godišnju stopu oporavka u prvoj, drugoj i trećoj godini
- RR_{t_0} , predstavlja stopu oporavka za poslednju dostupnu godinu.

Multi scenario dodatak se primenjuje da bi se ispunili zahtevi IFRS 9 standarda i najbolje prakse u bankarskoj industriji, gde se uključuju makro ekonomski efekti, na osnovu različitih potencijalnih ishoda u kalkulaciju očekivanog kreditnog gubitka.

Tabela sadrži verovatnoće za četiri alternativna scenarija (od kojih neutralni (BL), negativni (CONT) i pozitivni (POS) su dobijeni od strane Grupe, a prosečni (AVG) scenario je jednostavno ponderisani prosek prethodno pomenuta 3 scenarija) koji su primenjeni na novembarski LLP obračun koji je predstavljen u nastavku:

Naziv	Ozbiljnost	Učešće	Komentar
Bl	-	60%	Neutralni scenario
Cont	Pogoršanje	40%	Negativni scenario
Pos	poboljšanje	0%	Pozitivni scenario
Avg	-	-	Kreiran uzimajući u obzir ponderisani prosek svakog iznosa promene svih gornje navedenih scenarija. Koristi se samo za svrhe dodele nivoa obezvređenja.

Predviđene stope neizmirenja obaveza (kao i stope oporavka) predstavljaju input za trenutno (PIT)/buduće (FLI) prilagođavanje višegodišnje verovatnoće neizmirenja obaveza - LtPD (i višegodišnje stope gubitka zbog neizmirenja obaveza - LtLGD), parametara koji se koriste za izračunavanje multi scenario dodatka.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada izloženost po transakciji dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EU br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/i 2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Banka posebno tretira klijente u statusu defaulta čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Banka individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjnje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjnja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjnja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjnja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjnjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3(\text{time in default})$

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjnjen za vrednost kolaterala
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times \text{ponder rezervisanja za Nivo 1}$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Uticaj COVID-19 na ECL

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju tokom 2020. i 2021. godine, Banka je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što je podrazumevalo blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Tada je Banka ažurirala makroekonomske pretpostavke koje su korišćene u određivanju ECL (posebno tzv. „forward looking“ informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima u izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške odnosio se na uvođenje moratorijuma definisanog od strane NBS kao i garantnu šemu države. U nastavku je pregled tabela koje pokazuju izloženosti pokrivene garancijom države.

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2022. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	17.062.666	557.930	4.088.948	550.885
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	17.992			-
3	od toga: privredna društva	17.058.867	557.930	4.088.037	550.885
4	od toga: mala i srednja preduzeća	16.329.335			550.885
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	452.292			21.792

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2022. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2022.)

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2021. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	29.563.672	408.406	7.078.165	652.820
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	29.558.576	408.406	7.076.941	652.820
4	od toga: mala i srednja preduzeća	28.145.407			652.820
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	824.996			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2021.)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 23)		Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Krediti i potraživanja od komićenata (napomena 25)		Ostala sredstva (napomena 31)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2022.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	201.017	34.231	3.994	1.135	110.965	55.550
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	7.966.649	3.005.338	4.565	550	471.747	158.871
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.290.824	1.317.972	66.245	9.343	4.423	1.691
Ukupno	-	-	-	-	12.458.490	4.357.541	74.804	11.028	587.135	216.112
31. decembar 2021.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	253.827	61.924	8.879	912	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	9.540.658	4.427.138	3.149	537	141.810	61.230
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	3.755.615	1.229.078	56.656	5.072	3.461	1.186
Ukupno	-	-	-	-	13.550.100	5.718.140	68.684	6.521	145.271	62.416

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2022. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Krediti i potraživanja od komićenata					
Bruto vrednost	2.180.813	460.670	43.733	178.655	2.863.871
Ispravka vrednosti	(201.480)	(147.506)	(17.516)	(63.849)	(430.351)
Neto knjigovodstvena vrednost	1.979.333	313.164	26.217	114.806	2.433.520

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	67.572.925	2.185.909	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69.758.834
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	67.572.925	2.185.909	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69.758.834

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925

(ii) Založena finansijska sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	31. decembar 2022.
Nivo 1	-	7.225.280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.225.280
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	7.225.280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.225.280

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	31. decembar 2021.
Nivo 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	109.210.970	11.126.574	(28.900.917)	-	-	-	-	-	-	-	(79.620)	10.946.909	102.303.916		
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	109.210.970	11.126.574	(28.900.917)	-	-	-	-	-	-	-	(79.620)	10.946.909	102.303.916		

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transfери između Nivo-a		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970		
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970		

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	U hiljadama dinara			Promene u okviru Nivo-a								Transfери između Nivo-a uključujući otplate		Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)				
Nivo 1	42.227.999	391.997	(40.069.923)	(282.572)	(295.665)	13.093	-	-	-	-	(216.138)	75.236.692	77.288.055		
Nivo 2	17.499	-	(1.016)	238.403	250.896	(12.493)	-	-	-	-	(912)	4.478	258.452		
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Delimične otplate	-	-	-	44.169	44.769	(600)	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	42.245.498	391.997	(40.070.939)	-	-	-	-	-	-	-	(217.050)	75.241.170	77.546.507		

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	27.754.792	18.262.859	(3.947.508)	(573)	(573)	-	-	-	-	-	(93.333)	251.762	42.227.999
Nivo 2	11.139	959	-	425	425	-	-	-	-	-	(32)	5.008	17.499
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate	-	-	-	148	148	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	27.765.931	18.263.818	(3.947.508)	-	-	-	-	-	-	-	(93.365)	256.770	42.245.498

(v) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	251.277.375	4.444.895	(27.694.539)	(51.125.374)	(59.392.905)	9.742.415	(1.507.724)	32.840	-	-	(48.006.960)	83.807.859	212.703.256
Nivo 2	54.854.170	149.149	(8.216.352)	30.627.007	44.862.668	(11.868.516)	-	-	(2.471.420)	104.275	(11.530.303)	34.390.280	100.273.951
Nivo 3	13.550.102	29.830	(2.842.797)	2.724.046	-	-	1.097.414	(39.630)	1.791.505	(125.243)	(1.795.371)	792.682	12.458.492
Delimične otplate	-	-	-	17.774.321	14.530.237	2.126.101	410.310	6.790	679.915	20.968	-	-	-
Ukupno	319.681.647	4.623.874	(38.753.688)	-	-	-	-	-	-	-	(61.332.634)	118.990.821	325.435.699

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	216.379.827	3.261.464	(24.244.832)	(2.622.358)	(13.987.480)	14.801.410	(3.705.039)	268.751	-	-	(55.490.562)	113.993.836	251.277.375
Nivo 2	61.574.717	1.299.870	(3.376.209)	(6.835.410)	12.464.244	(16.835.746)	-	-	(2.677.487)	213.579	(18.971.604)	21.162.806	54.854.170
Nivo 3	10.361.141	68.848	(961.384)	5.096.513	-	-	3.293.965	(373.633)	2.433.430	(257.249)	(1.728.737)	713.721	13.550.102
Delimične otplate	-	-	-	4.361.255	1.523.236	2.034.336	411.074	104.882	244.057	43.670	-	-	-
Ukupno	288.315.685	4.630.182	(28.582.425)	-	-	-	-	-	-	-	(76.190.903)	135.870.363	319.681.647

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(vi) Ostala sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	1.165.862	554.271	(4.671)	67.487	(2.430)	70.063	(146)	-	-	-	(27.049)	9.952	1.765.852
Nivo 2	158.020	3.550	(1.941)	(124.941)	2.516	(122.787)	-	-	(4.996)	326	(17.901)	19.569	36.356
Nivo 3	67.958	14.891	(5.393)	8.225	-	-	301	-	8.674	(750)	(47.584)	36.708	74.805
Delimične otplate	-	-	-	49.229	(86)	52.724	(155)	-	(3.678)	424	-	-	-
Ukupno	1.391.840	572.712	(12.005)	-	-	-	-	-	-	-	(92.534)	66.229	1.877.013

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	1.223.467	38.352	(41.917)	(49.004)	(42.551)	353	(6.806)	-	-	-	(42.937)	37.901	1.165.862
Nivo 2	14.995	-	(2.352)	93.390	97.269	(3.879)	-	-	-	-	(2.980)	54.967	158.020
Nivo 3	11.125	202	(1.270)	11.016	-	-	11.016	-	-	-	(8.008)	54.893	67.958
Delimične otplate	-	-	-	(55.402)	(54.718)	3.526	(4.210)	-	-	-	-	-	-
Ukupno	1.249.587	38.554	(45.539)	-	-	-	-	-	-	-	(53.925)	147.761	1.391.840

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

(ii) Založena finansijska sredstva

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	-	4.690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.690
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	4.690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.690

(ii) Založena finansijska sredstva (nastavak)

Nivo	U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a					Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
Nivo 1	79.515	5.680	(21.854)	-	-	-	-	-	-	-	(5)	4.371	67.707
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	79.515	5.680	(21.854)	-	-	-	-	-	-	-	(5)	4.371	67.707

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
Nivo 1	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
Nivo 1	3.781	175	(2.595)	112	(19)	131	-	-	-	-	(507)	7.379	8.345
Nivo 2	233	-	-	(112)	19	(131)	-	-	-	-	(82)	82	121
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	-	-	-	905	1.035	(130)	-	-	-	-	-	-	905
Ukupno	4.014	175	(2.595)	905	1.035	(130)	-	-	-	-	(589)	7.461	9.371

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	36.093	643	(33.917)	(4)	(4)	-	-	-	-	-	(89)	1.055	3.781
Nivo 2	6	3	-	4	4	-	-	-	-	-	-	101	114
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				119	119	-	-	-	-	-			119
Ukupno	36.099	646	(33.917)	119	119	-	-	-	-	-	(89)	1.156	4.014

(v) Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	1.744.024	365.299	(397.136)	121.522	(404.050)	576.027	(78.033)	27.578	-	-	(308.916)	847.983	2.372.776
Nivo 2	2.442.602	241.078	(413.033)	(543.368)	404.050	(576.027)	-	-	(441.925)	70.534	(357.046)	1.137.899	2.508.132
Nivo 3	7.832.320	491.324	(1.607.036)	421.846	-	-	78.033	(27.578)	441.925	(70.534)	(529.010)	388.059	6.997.503
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				1.702.670	1.156.154	(476.830)	437.236	(25.765)	666.209	(54.334)			1.702.670
Ukupno	12.018.946	1.097.701	(2.417.205)	1.702.670	1.156.154	(476.830)	437.236	(25.765)	666.209	(54.334)	(1.194.972)	2.373.941	13.581.081

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	1.420.820	309.778	(306.335)	644.433	(152.315)	668.395	(81.768)	210.121	-	-	(266.666)	653.851	2.455.881
Nivo 2	2.402.252	324.936	(177.662)	(779.359)	152.315	(668.395)	-	-	(383.043)	119.764	(491.367)	312.067	1.590.867
Nivo 3	5.833.418	711.485	(652.712)	134.926	-	-	81.768	(210.121)	383.043	(119.764)	(1.164.650)	507.376	5.369.843
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				2.602.355	896.708	(510.433)	1.822.377	(201.424)	640.100	(44.973)			2.602.355
Ukupno	9.656.490	1.346.199	(1.136.709)	2.602.355	896.708	(510.433)	1.822.377	(201.424)	640.100	(44.973)	(1.922.683)	1.473.294	12.018.946

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(vi) Ostala sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31. decembar
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	2022.
Nivo 1	36	7	(4)	295	(8)	305	(2)	-	-	-	(14)	13	333
Nivo 2	580	67	(41)	345	8	(305)	-	-	(76)	718	(131)	212	1.032
Nivo 3	61.876	15.866	(5.089)	(640)	-	-	2	-	76	(718)	(44.269)	28.877	56.621
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				6.161	14	(294)	179	-	6.978	(716)			6.161
Ukupno	62.492	15.940	(5.134)	6.161	14	(294)	179	-	6.978	(716)	(44.414)	29.102	64.147

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31. decembar
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	2021.
Nivo 1	21.747	-	(118)	(3.600)	(106)	22	(3.516)	-	-	-	(18.003)	32	58
Nivo 2	68	-	(24)	84	106	(22)	-	-	-	-	(21)	275	382
Nivo 3	10.223	302	(1.106)	3.516	-	-	3.516	-	-	-	(7.478)	49.866	55.323
Ukupno transferi				0	0	0	0						0
Promena*				6.729	198	(22)	6.553						6.729
Ukupno	32.038	302	(1.248)	6.729	198	(22)	6.553	-	-	-	(25.502)	50.173	62.492

U migracionim pregledima iznad, prema pozicijama prikazani su:

- "Promene u okviru nivoa" predstavljaju povećanja i smanjenja izloženosti za potraživanja koja postoje na početku i na kraju perioda;
- U delu tabele "Transferi između nivo-a" prikazane su izloženosti koje su u odnosu na početak perioda promenile nivo na kraju perioda;
- U delu tabele "Izlaz" prikazane su potpuno otplaćene izloženosti, odnosno izloženosti koje postoje na početku perioda ali ne postoje na kraju perioda;
- U kategoriji "Nova odobrenja" prikazane su izloženosti nastale tokom perioda;
- Promena* predstavlja promenu rezervisanja usled promene vrednovanja

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)**

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Banke do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kredit i potraživanja od komitenata		Vanbilansne stavke	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
Pravna lica, rejting 10	-	-	4.465	76.195	137	-
Nekretnine	-	-	-	75.855	-	-
Keš	-	-	-	-	137	-
Garancije	-	-	4.465	340	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	5.675.278	6.697.392	27.758	61.427
Nekretnine	-	-	5.290.116	5.644.361	18.991	61.027
Keš	-	-	179.705	126.288	8.767	400
Garancije	-	-	149.304	821.296	-	-
Zaloge	-	-	56.153	105.447	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	429.666	425.624	-	-
Nekretnine	-	-	392.721	414.831	-	-
Keš	-	-	5.281	186	-	-
Garancije	-	-	31.664	10.607	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	1.266	295.210	115.362.621	110.862.404	17.761.035	18.915.487
Nekretnine	-	-	96.692.170	89.846.414	6.124.208	6.951.173
Keš	-	293.935	2.741.287	3.914.158	5.245.716	4.921.100
Garancije	1.266	1.275	12.957.068	13.781.267	6.358.446	6.787.427
Zaloge	-	-	2.708.734	3.133.154	32.665	255.787
Ostalo	-	-	263.362	187.411	-	-
Ukupno	1.266	295.210	121.472.030	118.061.615	17.788.930	18.976.914

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku tokom 2022. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2022. godine, izloženost banke tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2022.				
Devizni rizik	3.595	2.012	7.476	257
Rizik od promene kamatne stope	7.767	6.090	15.329	599
Rizik kreditnog raspona	7.478	2.514	8.819	519
Kovarijansa	(4.890)	-	-	-
Ukupno	13.950	7.419	18.928	2.433
2021.				
Devizni rizik	540	1.441	4.634	157
Rizik od promene kamatne stope	633	2.956	5.601	633
Rizik kreditnog raspona	3.070	14.208	31.876	2.650
Kovarijansa	(951)	-	-	-
Ukupno	3.292	14.595	34.459	3.041

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru.

Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(c) Tržišni rizici (nastavak)**

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2021. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju modelovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika). Tokom 2022. godine pojačan fokus bio je i na simulaciji pokazatelja usled rusko-ukrajinskog konflikta kao i praćenje tržišnih kretanja i intervencija na lokalnom tržištu.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Banka je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Banke uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru organizacione strukture Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Banke i na nivou Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti i Upravljanja aktivom i pasivom i finansiranjem.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Banke na operativnom nivou je odgovornost organizacione strukture Trgovanje finansijskim proizvodima u okviru Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti:

	2022.	2021.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	1,78	2,98
- maksimalan za period - mesec decembar	5,12	4,04
- minimalni za period - mesec decembar	0,33	0,27

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	288.224	35.032.983	218.665	154.942	34.064.017	69.758.831
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	7.220.590	7.220.590
Potraživanja po osnovu derivata	-	2.784.580	-	-	24.169	2.808.749
Hartije od vrednosti	-	14.774.282	-	-	88.997.599	103.771.881
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15.705.894	26.317.317	48.612	374.452	35.090.861	77.537.136
Kredit i potraživanja od komitenata	-	203.591.455	110.680	-	108.152.483	311.854.618
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1.083.998	-	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	20.238	157.512	-	4	1.635.112	1.812.866
Ukupna aktiva	16.014.356	283.742.127	377.957	529.398	275.184.831	575.848.669
Obaveze po osnovu derivate	-	2.805.207	-	-	14.189	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	139.217	91.111.152	1.191	1.503	34.079.106	125.332.169
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	13.025.879	176.704.806	4.382.291	1.192.366	162.835.239	358.140.581
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	924.644	-	-	-	924.644
Ostale obaveze	411.882	3.920.001	17.703	68.247	2.499.796	6.917.629
Ukupna pasiva	13.576.978	275.465.810	4.401.185	1.262.116	199.428.330	494.134.419
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	(2.201.018)	(10.584.789)	4.018.870	751.008	8.028.381	12.452
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2022. godine	236.360	(2.308.472)	(4.358)	18.290	83.784.882	81.726.702

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	167.190	32.197.297	163.048	143.607	34.901.781	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	671.133	-	-	81.491	752.624
Hartije od vrednosti	-	18.066.958	-	-	93.856.383	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.877.858	37.755.753	63.529	524.714	19.630	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	475.554	180.285.573	114.404	-	126.787.170	307.662.701
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.493	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	16.143	186.986	-	8	1.126.211	1.329.348
Ukupna aktiva	4.536.745	269.173.193	340.981	668.329	256.772.666	531.491.914
Obaveze po osnovu derivata	-	701.365	-	-	22.560	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	88.324	92.998.313	3.108	827	26.839.034	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	9.782.687	154.442.018	3.775.055	943.720	145.263.612	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	132.490	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	152.983	3.747.838	10.724	35.470	10.999.070	14.946.085
Ukupna pasiva	10.023.994	252.022.024	3.788.887	980.017	183.124.276	449.939.198
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	5.496.681	(19.167.005)	3.448.938	346.169	9.939.373	64.156
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2021. godine	9.432	(2.015.836)	1.032	34.481	83.587.763	81.616.872

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Praćenje i upravljanje operativnim rizicima je u nadležnosti Upravljanja rizicima u okviru Nefinansijskih rizika. Odlučivanje, upravljanje i izvrštavanje o temama vezanim za operativne rizike vrši se preko Izvršnog Odbor Banke dok se praćenje mitigacionih aktivnosti kao rezultat drugog nivoa kontrola vrši preko Komiteta za nefinansijske rizike.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke prouzrokovan nemogućnošću Banke da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo Banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od Banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, pa oni postaju takvi da bi povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Banka održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Grupe.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2022. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Tokom 2022. godine nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U kontekstu ovog regulatornog izveštaja, likvidna potraživanja prvog reda su: gotovina i sredstva kod Centralne banke, stanja na računima kod banaka koje su imale rejting najmanje BBB u Standard & Poor's ili Fitch-IBCBA rejtingu ili najmanje Baa3 u portfelju Moody's rejtinga i hartije od vrednosti. Likvidna potraživanja drugog reda su ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana nakon izračunavanja koeficijenta likvidnosti.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti tokom 2022. godine:

	2022.	2021.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	2,00	1,98
- prosek za period - mesec decembar	1,98	1,99
- maksimalan za period - mesec decembar	2,10	2,15
- minimalan za period - mesec decembar	1,89	1,86
	2022.	2021.
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,27	1,73
- prosek za period - mesec decembar	1,32	1,45
- maksimalan za period - mesec decembar	1,44	1,73
- minimalan za period - mesec decembar	1,19	1,31

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2022. godine:

U hiljadama dinara

	2022.	2021.
Na dan 31. decembra		
Zaštitni sloj likvidnosti	145.269.360	121.061.671
Neto odlivi likvidnih sredstava	92.669.549	74.965.955
LCR	157%	161%

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na mesečnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Ukoliko je potrebno, frekvencija praćenja stres testova se može vršiti na nedeljnom nivou. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(e) Rizik likvidnosti (nastavak)**

Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta na likvidnost Banke

Sa eskalacijom krize, u skladu sa Politikom likvidnosti u slučaju nastupanja nepredviđenih događaja, Banka je 10. marta odlučila da aktivira fazu pažnje, iako je pozicija likvidnosti Banke bila stabilna i nepromenjena u odnosu na prethodni period. Svi indikatori po lokalnim i grupnim propisima su bili na normalnom nivou i u okviru definisanih ciljnih vrednosti i na bezbednoj udaljenosti od utvrđenih limita tokom cele godine. Aktivacija faze pažnje je sprovedena kao mera predostrožnosti kako bi se obezbedila rana identifikacija potencijalnih rizika i veća fleksibilnost u upravljanju, praćenju i procesu donošenja odluka u slučaju bilo kakvih promena na tržištu koje bi mogle uticati na stanje likvidnosti u Banci. Politika kapitala u vanrednim situacijama nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Banka nije iskusila odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija.. Pokazatelji ranog upozoravanja EWI indikatori, kako za Banku tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Banci da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	69.758.831	-	-	-	-	69.758.831
Založena finansijska sredstva	-	-	7.220.590	-	-	7.220.590
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	2.808.749	-	-	2.808.749
Hartije od vrednosti	5.923.770	-	19.036.529	39.696.638	39.114.944	103.771.881
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	75.369.075	279.555	702.391	779.796	406.319	77.537.136
Kredit i potraživanja od komitenata	21.309.615	26.076.777	76.518.368	89.241.990	98.707.868	311.854.618
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	1.083.998	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	1.548.338	-	264.528	-	-	1.812.866
Ukupna aktiva	173.909.629	26.356.332	107.635.153	129.718.424	138.229.131	575.848.669
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	2.819.396	-	-	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.668.285	18.486.920	56.022.250	18.186.887	16.967.827	125.332.169
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	297.882.400	4.292.463	39.571.122	15.608.351	786.245	358.140.581
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	924.644	-	-	924.644
Ostale obaveze	4.267.454	68.348	1.334.542	1.075.917	171.368	6.917.629
Ukupna pasiva	317.818.139	22.847.731	100.671.954	34.871.155	17.925.440	494.134.419
Vanbilansne stavke	4.174.297	5.772.359	10.111.576	-	-	20.058.232
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2022. godine	(148.082.807)	(2.263.758)	(3.148.377)	94.847.269	120.303.691	61.656.018

U analizi rizika likvidnosti, Banka uzima u obzir i vanbilansne pozicije. Istorijskom analizom vremenske serije i primenom VAR modela sa 95% intervalom poverenja, izračunati su procenti potencijalnih odliva koji se mogu očekivati do 1 meseca, do 3 meseca i do 1 godine kumulativno. Ovako izračunati procenti se primenjuju na sledeće vanbilansne pozicije: opozive i neoopzive kreditne linije, garancije kao i kreditne kartice, a izračunati potencijalni odlivi se uključuju u analizu rizika likvidnosti.

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2022. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Banke. Ovaj negativni gep se smanjio u poredjenju sa 31. decembrom 2021. imajući u vidu da se sa rastom kamatnih stopa određeni iznos depozita po viđenju preusmerio na oročene depozite u skladu sa rastom kamatnih stopa. Na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Negativni gep u korpama od 1-3 meseca i od 3 meseca do 1 godine potiče od potencijalnih odliva koji mogu proizaći po osnovu pozicija vanbilansa a koji je izračunavaju primenom odredjenih modela. Takođe važno je napomenuti da Banka raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke (u skladu sa planom finansiranja) i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Banci redovno sprovode i analiziraju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.572.923	-	-	-	-	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	752.624	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	1.846	601.947	11.030.754	58.972.937	41.315.857	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.755.252	323.654	89.649	59.620	13.309	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	15.417.660	17.760.852	93.121.658	80.647.617	100.714.914	307.662.701
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	9.493	-	-	9.493
Ostala sredstva	-	-	1.329.348	-	-	1.329.348
Ukupna aktiva	124.747.681	18.686.453	106.333.526	139.680.174	142.044.080	531.491.914
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	723.925	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24.677.183	917.657	66.537.845	15.146.662	12.650.259	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	279.227.184	1.834.531	20.813.017	6.646.886	5.685.474	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	132.490	-	-	132.490
Ostale obaveze	3.943.127	69.586	9.497.784	1.253.028	182.560	14.946.085
Ukupna pasiva	307.847.494	2.821.774	97.705.061	23.046.576	18.518.293	449.939.198
Vanbilansne stavke	5.333.457	6.594.065	11.522.720	-	-	23.450.242
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021. godine	(188.433.270)	9.270.614	(2.894.255)	116.633.598	123.525.787	58.102.474

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2022.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	189.234.762	545.555	25.864.893	-	-	215.645.210
FX derivati dugovna strana	189.151.341	539.715	25.865.240	-	-	215.556.296
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2022.godine	83.421	5.840	(347)	-	-	88.914

Na dan 31.12.2021.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	29.141.616	190.102	4.166.596	427.990	-	33.926.304
FX derivati dugovna strana	29.098.857	190.090	4.152.119	426.348	-	33.867.414
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.godine	42.759	12	14.477	1.642	-	58.890

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korpama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSUSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Strukturni FX Gap

Strukturni devizni gap se izračunava kao razlika između obaveza preko 1 godine u određenoj stranoj valuti i sredstava preko 1 godine u istoj valuti, mapiranih prema kriterijumima za izračunavanje strukturnog gema likvidnosti.

U hiljadama dinara	2022.	2021.
EUR FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	135.697.466	136.700.140
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	167.795.543	124.704.716
Nivo upozorenja (max)	(76.259.560)	(17.637.315)
FX Gap	(32.098.077)	11.995.424
U hiljadama dinara	2022.	2021.
Ostali FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	-	10.245.759
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	103.837	90.725
Nivo upozorenja (max)	(12.905.464)	(2.351.642)
FX Gap	(103.837)	10.155.034

Triger na strukturnom deviznom gepu ima za cilj da smanji neravnotežu između strukturnog finansiranja i imovine tokom jedne godine u određenoj valuti, a definisan je kao maksimalno dozvoljena negativna razlika.

Do juna 2022. godine strukturni devizni gep je izračunat na osnovu strukturnog gema likvidnosti koji je baziran na ugovornim novčanim tokovima. Od juna 2022. godine, interni modeli ponašanja depozita bez ugovorenog roka dospeća su takođe uzeti u obzir, što je dovelo do revizije trigera zbog promene ročnog profila na strani obaveza.

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Banke

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, dobrim poslovnim običajima, poslovnom etikom i internim aktima Banke, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja Banke (u daljem tekstu: Funkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Banke i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Funkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Banke pruža podršku drugim organizacionim delovima Banke prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Banke, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSUSKIM RIZICIMA (nastavak)

(g) AML Rizik (Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma)

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Banka je uredila politikama i procedurama. Od navedenog rizika Banka se štiti kroz sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanošću, kao i obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Kontrole usklađenosti poslovanja Banke pod nazivom Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u navedenoj organizacionoj jedinici Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(h) Strateški rizici

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke, detaljnije opisan u Pravilniku o upravljanju rizicima, koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena.

(i) Poslovni rizik

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih i očekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Banke.

Poslovni rizik pre svega može proisteći iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čija je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih vrsta rizika (npr. kreditni, tržišni, operativni) fokus je na posebnim tipovima prihoda i rashoda banke, a koji se, nakon procene, identifikuju i agregiraju sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital Banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(j) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža Banke od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara Banke, investitora ili regulatora.

Banka je, u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Upravljanje rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti, donela i primenjuje politike i druga interna akta nižeg ranga.

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz termske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2022. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV)
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje je uspostavljanje postupaka kako bi Banka bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa organizacionom strukturom za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, ove organizacione strukture se bave upravljanjem investicionim portfoliom Banke što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa obavljaju se i transakcijama hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2022.		
Na dan 31. decembar	29.907	(453.212)
Prosek za godinu	(380.225)	(201.612)
Maksimum za godinu	360.712	815.379
Minimum za godinu	(1.433.326)	(925.527)
2021.		
Na dan 31. decembar	(246.246)	(247.927)
Prosek za godinu	(30.331)	(921.490)
Maksimum za godinu	1.564.277	707.931
Minimum za godinu	(1.172.994)	(3.124.315)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2022. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	69.758.831	27.301.207	-	-	-	-	42.457.624
Založena finansijska sredstva	7.220.590	-	-	-	-	7.220.590	-
Potraživanja po osnovu derivata	2.808.749	-	-	-	-	-	2.808.749
Hartije od vrednosti	103.771.881	7.493.623	20.094	25.488.141	39.006.043	31.763.980	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	77.537.136	73.011.153	1.988.490	257.433	504	-	2.279.556
Kredit i potraživanja od komitenata	311.854.618	48.187.787	144.228.205	90.335.125	12.243.718	14.342.089	2.517.694
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.083.998	-	-	-	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	1.812.866	-	-	-	-	-	1.812.866
Ukupna aktiva	575.848.669	155.993.770	146.236.789	116.080.699	51.250.265	53.326.659	52.960.487
Obaveze po osnovu derivata	2.819.396	-	-	-	-	-	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	125.332.169	5.191.193	66.629.165	43.213.331	30.000	304.111	9.964.369
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	358.140.581	33.311.947	34.472.718	24.932.351	1.742.989	7.966.050	255.714.526
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	924.644	-	-	-	-	-	924.644
Ostale obaveze	6.917.629	-	-	-	-	-	6.917.629
Ukupna pasiva	494.134.419	38.503.140	101.101.883	68.145.682	1.772.989	8.270.161	276.340.564
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2022. godine	81.714.250	117.490.630	45.134.906	47.935.017	49.477.276	45.056.498	(223.380.077)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2021. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.572.923	25.629.593	-	-	-	-	41.943.330
Potraživanja po osnovu derivata	752.624	-	-	-	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	111.923.341	13.075	20.663	10.465.653	60.201.939	41.222.011	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42.241.484	37.251.986	102	515.868	775	-	4.472.753
Kredit i potraživanja od komitenata	307.662.701	2.569.916	59.767.232	227.529.585	3.882.695	11.616.629	2.296.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.493	-	-	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	1.329.348	-	-	-	-	-	1.329.348
Ukupna aktiva	531.491.914	65.464.570	59.787.997	238.511.106	64.085.409	52.838.640	50.804.192
Obaveze po osnovu derivata	723.925	-	-	-	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	119.929.606	20.586.452	10.790.013	74.575.553	5.952.105	-	8.025.483
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	314.207.092	38.489.753	12.605.181	14.455.655	2.786.424	-	245.870.079
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	132.490	-	-	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	14.946.085	-	-	-	-	-	14.946.085
Ukupna pasiva	449.939.198	59.076.205	23.395.194	89.031.208	8.738.529	-	269.698.062
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2021. godine	81.552.716	6.388.365	36.392.803	149.479.898	55.346.880	52.838.640	(218.893.870)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022 godine

4. UPRAVLJANJE FINANSUSKIM RIZICIMA (nastavak)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti kamatnog gepa na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(12.246)	(17.305)
EUR	12.763	17.955
USD	126	67
GBP	6	-
CHF	(28)	(42)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	25.169	35.369

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gepa tokom 2022. godine bila je u okviru definisanih limita.

(l) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Analiza rizika modela zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika.

Banka u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

(m) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine je posledica pogoršanja koja su izvor strukturnih promena u ekonomskoj aktivnosti. Deli se na dva glavna faktora rizika: fizički rizik (odnosi se na finansijski uticaj usled promene klime, uključujući sve češće ekstremne vremenske događaje i postepene promene u klimi, kao i od degradacije životne sredine), i rizik tranzicije (odnosi se na finansijski gubitak institucije koji može rezultirati, direktno ili indirektno, od procesa prilagođavanja ka nisko-ugljeničnoj i održivijoj ekonomiji).

ESG strategija UniCredit Banke uključuje održivost kao jedan od imperativa za naredni period. ESG strategija je ukorenjena u principe i verovanja Banke kroz aspekte zaštite životne sredine, društvenu odgovornost i savesno korporativno upravljanje bazirano na jasnim ciljevima i strateškim akcijama kroz tri stuba, osiguravajući ispunjenje ciljeva kroz transparentne aktivnosti.

Dodatno ESG strategija definiše specifične aktivnosti vezane za:

- Proces upravljanja uključujući usvajanje grupnih politika i procedura uz razvoj lokalnih politika i procedura
- Implementacija projekata iniciranih od strane grupe a vezanih za Net Zero i klimatske rizike (UniCredit Grupa se pridružila Net Zero bankarskoj alijansi obavezujući se da dostigne Net Zero emisiju štetnih gasova iz svojih operacija do 2030. godine i iz finansiranog portfolija do 2050. godine.)
- Razvoj finansijskih proizvoda vezanih za zeleno i socijalno finansiranje
- Skup socijalnih aktivnosti (finansijska edukacija, klub volontera, saradnja sa Beogradskim univerzitetom)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine (nastavak)

Procena klimatskog rizika i rizika okruženja

Sa ciljem integrisanja klimatskih rizika i rizika okruženja u biznis strategiju, adekvatno uzimajući u obzir sve faze u kreditnom procesu i praćenju ove vrste rizika u kreditnom portfoliju, Grupa je dizajnirala upitnik vezan za klimatske rizike i rizike okruženja kako bi se odredila klijentova pozicija na putu klimatske tranzicije. Upitnik uzima u obzir tri ključne dimenzije: nivo trenutne izloženosti, nivo buduće osetljivosti i ekonomski uticaj. U ovoj fazi Banka je implementirala upitnik za specifičnu grupu klijenata.

Dodatno, uvažavajući buduća očekivanja vezana za Net Zero alijansu, čiji je UniCredit grupa potpisnik, Banka je uvidela važnost podatka koji se odnose na emisiju štetnih gasova od strane klijenata. Imajući u vidu da još uvek mali broj klijenata ima ovakvu vrstu podatka Banka je započela projekat koji bi kao rezultat dao predikciju emisije CO2 po industrijama i pojedinačnim klijentima u portfoliju. Cilj ovakvih predviđanja je priprema za buduće postavljanje ciljeva u skladu sa Net Zero ciljevima.

(n) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banka prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Banci za 2022. godinu odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Banka je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobitcima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108;

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
- čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
- čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 01. januara 2021. godine;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je tekao moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoj u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, banka nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako banka ima značajno ulaganje u lica u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Banka na dan 31. decembra 2022. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Banka se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala Banke, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022.godine. U periodu primene privremene mere koja se odnosi na izračunavanje kapitala iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala banke, banka može da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjjenja 0,70.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisione premije.

Banka na dan 31. decembra 2022. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Banka na dan 31. decembar 2022. godine nije imala dopunski kapital.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2022. godine i na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	97.641	317.947
(-) Nerealizovani gubici	(1.618.333)	(114.248)
Ostale rezerve	53.740.761	53.740.761
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizima novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	753.562	69.026
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.451.769)	(2.545.479)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	(88.445)	(87.713)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavanju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:	(503.739)	(147.482)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019.godine	(38.887)	(57.275)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020.godine	(25.398)	(37.358)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021.godine	(439.454)	(52.849)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	74.099.454	75.402.588
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	74.099.454	75.402.588
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	74.099.454	75.402.588

Banka je za 2022. i 2021. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

Obezvređenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u napomeni 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Banke su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Banke za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Banka redovno preispituje i održava svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Obezvređenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Banka procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrdiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne rasponne i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii)) (nastavak)

Banka koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrđivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrđivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

Hartije od vrednosti 2. nivoa se mere na osnovu interno razvijenog modela vrednovanja koji se u osnovi oslanja na kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente. Portfolio se sastoji od hartija od vrednosti izdatih od strane Ministarstva finansija, denominiranih u dinarima i evrima. Rezultat modela je kriva za valutu dinar i evro koja se dalje koristi za izračunavanje fer vrednosti hartija od vrednosti. Zbog činjenice da je sekundarno tržište dinarskih hartija od vrednosti relativno aktivno, dinarska kriva se konstruiše korišćenjem kotiranih prinosa na sekundarnom tržištu za referentne (najlikvidnije) hartije od vrednosti sa različitim rokovima dospeća. S druge strane, za hartije od vrednosti denominirane u evrima kriva se konstruiše na osnovu krive tržišta novca EURIBOR sa dodatkom koji se određuje na osnovu ostvarenih prinosa na aukcijama primarnog tržišta.

Oba modela za RSD i EUR krive se redovno testiraju na godišnjem nivou.

Hartije od vrednosti trećeg nivoa su opštinske obveznice koje nisu likvidne niti kojima se može trgovati na tržištu i vrednuju se korišćenjem pristupa diskontovanog novčanog toka.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomene 3 (q), 3 (r), 28 i 29)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(v) Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3 (k)(vii), 3(q), 3 (s), 29 i 30)

Banka koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)**Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)****(vi) Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 37)**

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Banke vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(vii) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 36)

Banka je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Banke, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(viii) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 36)

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2022.					
Potraživanja po osnovu derivata	22	-	2.807.888	861	2.808.749
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	1.083.998	-	1.083.998
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	207.849*	1.327.823	-	1.535.672
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	23	7.051.134*	51.945.401	350.037**	59.346.572
		7.258.983	57.165.110	350.898	64.774.991
Obaveze po osnovu derivata	32	-	2.819.396	-	2.819.396
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	924.644	-	924.644
		-	3.744.040	-	3.744.040

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

**Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 3, obuhvataju hartije od vrednosti lokalne samouprave koje nemaju kotacije i druge tržišne parametre za njeno vrednovanje.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2021.					
Potraživanja po osnovu derivata	22	-	752.624	-	752.624
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	9.493	-	9.493
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	522.382*	2.269.504	-	2.791.886
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	23	24.935.338*	47.292.312	730.454**	72.958.104
		25.457.720	50.323.933	730.454	76.512.107
Obaveze po osnovu derivata	32	-	723.925	-	723.925
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	132.490	-	132.490
		-	856.415	-	856.415

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU i dinarske državne obveznice RS kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2021. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2022.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	69.758.831	-	69.758.831	69.758.831
Založena finansijska sredstva	21	-	6.524.031	-	6.524.031	7.220.590
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	23	5.747.773	33.010.399	54.276	38.812.448	42.889.637
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	-	77.378.776	77.378.776	77.537.136
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	-	311.850.152	311.850.152	311.854.618
Ostala sredstva	31	-	-	1.812.866	1.812.866	1.812.866
		5.747.773	109.293.261	391.096.070	506.137.104	511.073.678
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33	-	-	126.041.218	126.041.218	125.332.169
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	34	-	-	357.576.112	357.576.112	358.140.581
Ostale obaveze	38	-	-	6.917.629	6.917.629	6.917.629
		-	-	490.534.959	490.534.959	490.390.379
2021.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	67.572.923	-	67.572.923	67.572.923
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	23	30.934.871	5.204.742	33.796	36.173.409	36.173.351
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	-	42.238.803	42.238.803	42.241.484
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	-	310.547.068	310.547.068	307.662.701
Ostala sredstva	31	-	-	1.329.348	1.329.348	1.329.348
		30.934.871	72.777.665	354.149.015	457.861.551	454.979.807
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33	-	-	120.934.198	120.934.198	119.929.606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	34	-	-	314.320.425	314.320.425	314.207.092
Ostale obaveze	38	-	-	14.946.085	14.946.085	14.946.085
		-	-	450.200.708	450.200.708	449.082.783

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)

Tehnike i modeli koje Banka koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5(ii).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	317.897	66.746
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	72.144	138.164
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.924.912	2.664.350
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1.276.752	661.811
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	519.259	41.539
Kreditni i potraživanja od komitenata	14.234.365	10.994.143
Ukupni prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi:	18.345.329	14.566.753
Potraživanja po osnovu derivata	365.539	362.230
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	438.215	182.013
Ukupni prihodi od kamata	19.149.083	15.110.996
Rashodi kamata		
Obaveze po osnovu derivata	(459.516)	(362.231)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(168.739)	(64.697)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(1.887.911)	(1.155.537)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(1.354.767)	(499.687)
Obaveze po osnovu lizinga	(40.201)	(43.072)
Ukupni rashodi kamata	(3.911.134)	(2.125.224)
Neto prihodi od kamata	15.237.949	12.985.772

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2022. godini iznose 284.287 hiljada dinara (2021. godina: 265.877 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	446.598	363.829	1.917.412	1.610.172	2.364.010	1.974.001
Naknade po osnovu kredita	106.874	147.192	362.336	470.090	469.210	617.282
Naknade iz poslovanja sa karticama	526.684	395.182	1.702.083	1.319.310	2.228.767	1.714.492
Naknade za vođenje tekućih računa	585.697	464.067	190.417	131.603	776.114	595.670
Naknade po osnovu brokerskih usluga	-	-	1.045	13.869	1.045	13.869
Naknade po kastodi poslovanja	122	36	344.932	453.472	345.054	453.508
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	352.066	193.458	3.291.347	1.953.798	3.643.413	2.147.256
Ostale naknade i provizije	139.330	136.755	298.251	208.822	437.581	345.577
Ukupan prihod od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima	2.157.371	1.700.519	8.107.823	6.161.136	10.265.194	7.861.655
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	2.762	2.432	985.160	826.370	987.922	828.802
Ukupan prihod od naknada i provizija:	2.160.133	1.702.951	9.092.983	6.987.506	11.253.116	8.690.457
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(494.491)	(297.321)	(494.491)	(297.321)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(1.833.805)	(1.419.009)	(1.833.805)	(1.419.009)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(13.117)	(12.927)	(13.117)	(12.927)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(35.614)	(6.211)	(1.443.173)	(504.621)	(1.478.787)	(510.832)
Ostale naknade i provizije	-	-	(127.071)	(131.088)	(127.071)	(131.088)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(35.614)	(6.211)	(3.911.657)	(2.364.966)	(3.947.271)	(2.371.177)
Neto prihodi od naknada i provizija	2.124.519	1.696.740	5.181.326	4.622.540	7.305.845	6.319.280

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	685.902	361.832
Neto prihod/(rashod) po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.698	(13.809)
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	688.600	348.023

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	21.794	710.534
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(87.649)	44.213
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(65.855)	754.747

11. NETO RASHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	26.944.822	9.965.398
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(27.170.701)	(10.195.214)
Neto rashod	(225.879)	(229.816)

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Plasmani klijentima		
Neto povećanje pojedinačne ispravke vrednosti	(161.827)	(1.488.302)
Neto povećanje grupnog obezvređenja	(2.636.403)	(1.740.288)
	(2.798.230)	(3.228.590)
Ukidanje umanjenja vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.641	112.493
Potencijalne obaveze		
Neto (povećanje)/umanjenje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 36.2)	(284.009)	21.383
Neto (povećanje)/umanjenje grupnog obezvređenja (napomena 36.2)	(597.470)	52.081
	(881.479)	73.464
Dobici po osnovu modifikacije	26.386	61.006
Direktan otpis	(5.754)	(5.243)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	326.476	339.375
Ukupno	(3.328.960)	(2.647.495)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

13. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	35.056	31.264
Ukupno	35.056	31.264

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	53.869	60.101
Ukupno	53.869	60.101

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.235.634)	(2.099.555)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(875.830)	(807.464)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(18.631)	(33.496)
Ostali lični rashodi	(417.884)	(442.365)
Ukupno	(3.547.979)	(3.382.880)

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 28.2, 28.3)	(598.004)	(513.525)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 29.2, 29.3)	(276.933)	(258.548)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 29.5, 29.6)	(470.838)	(457.109)
Ukupno	(1.345.775)	(1.229.182)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

17. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 36.2)	432.406	39.907
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	3.761	-
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	27.121	20.465
Ostali prihodi iz poslovanja	265.372	113.713
Ukupno	728.660	174.085

Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od nagrada za uspešnost, naplata štete od osiguravajućih društava i slične prihode.

18. OSTALI RASHODI

18.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(139.656)	(111.656)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(73.983)	(54.320)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(381.953)	(370.026)
Troškovi održavanja informacionog sistema	(1.081.453)	(1.026.745)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(86.155)	(80.758)
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(210.347)	(137.180)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(226.533)	(411.036)
Troškovi PTT usluga	(96.858)	(138.163)
Troškovi premija osiguranja	(848.407)	(777.356)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(182.405)	(152.309)
Troškovi stručnog usavršavanja	(27.876)	(25.519)
Troškovi servisnih usluga	(127.273)	(97.365)
Troškovi transportnih usluga	(6.739)	(2.711)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(36.948)	(30.519)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(18.133)	(6.410)
Ostali porezi i doprinosi	(552.048)	(519.901)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 36.2)	(1.587.398)	(2.348.950)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	(14)	-
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(614)	(50)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	-	(8.281)
Ostalo	(635.967)	(569.915)
Ukupno	(6.320.760)	(6.869.170)

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

18. OSTALI RASHODI (nastavak)

18.2. Troškovi zakupnina u iznosu 381.953 hiljade dinara u 2022. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Banke (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Zakup sredstava male vrednosti	(148.560)	(147.554)
Kratkoročni zakup	(9.647)	(8.910)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(78.269)	(74.935)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(143.646)	(137.885)
Varijabilna plaćanja	(1.036)	(742)
Ostalo	(795)	-
Ukupno	(381.953)	(370.026)

19. POREZ NA DOBITAK

19.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Tekući poreski rashod perioda	(948.669)	(674.504)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	94.847	242.168
Ukupno	(853.822)	(432.336)

19.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Dobitak pre oporezivanja	9.232.104	6.308.225
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(1.384.816)	(946.234)
Poreski efekti trajnih razlika:		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(15.261)	(30.750)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	548.609	545.771
Poreski efekti privremenih razlika:		
Poreski efekti prve primene MSFI 9	13.662	13.662
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(7.351)	(24.861)
Poreski efekti MRS19	(1.229)	(2.836)
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(248.849)	(270.966)
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	146.566	41.710
Efekti privremenih razlika	94.847	242.168
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(853.822)	(432.336)
Efektivna poreska stopa	9,25%	6,85%

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

19. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

19.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	(3.596.846)	539.527	(3.057.319)	(3.097.587)	464.638	(2.632.949)
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (40.3)	45.454	(6.818)	38.636	4.774	(716)	4.058
Aktuarski (gubici)/dobici	23.487	(3.523)	19.964	(5.418)	812	(4.606)
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(805.337)	120.801	(684.536)	(81.207)	12.181	(69.026)
Stanje na dan 31. decembra	(4.333.242)	649.987	(3.683.255)	(3.179.438)	476.915	(2.702.523)

19.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2022. godinu iznosi 948.669 hiljade dinara (za 2021. godinu: 674.504 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Banka je na dan 31. decembra 2022. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 292.139 hiljada dinara (za 2021. godinu: tekuće poreske obaveze u iznosu od 61.747 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

20.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Gotovina u blagajni u dinarima	5.421.415	4.446.621
Žiro račun	28.634.728	30.454.163
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	2.831.588	1.567.279
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	49.609	35.344
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	32.821.494	31.069.518
	69.758.834	67.572.925
Ispravka vrednosti	(3)	(2)
Stanje na dan 31. decembra	69.758.831	67.572.923

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2022. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od: 0,10% godišnje do 17. aprila, po stopi od 0,25% godišnje od 18. aprila do 17. maja, po stopi od 0,50% godišnje u periodu od 18. maja do 17. juna, po stopi od 0,75% godišnje od 18. juna do 17. decembra.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2022. godine i iznosila je 20% na devizne obaveze do dve godine i 13% na devizne obaveze preko dve godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

20.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(2)	(84)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(1)	82
Ukupno za godinu	-	-	(1)	82
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(3)	(2)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

21. ZALOŽENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2022. godine na ime obezbeđenja obaveza po osnovu repo transakcija sa NBS, Banka je založila kuponske obveznice Republike Srbije emitovane u dinarima nominalne vrednosti 6.411.120 hiljada dinara koje se vode po amortizovanoj vrednosti. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka nije imala založena finansijska sredstva.

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Založena finansijska sredstva	7.220.590	-
Stanje na dan 31. decembra	7.220.590	-

22. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Potraživanja po osnovu forvard revalorizacije i valutnih svopova	24.169	81.491
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	2.765.798	631.878
Potraživanja po osnovu kamatnih opcija	18.782	39.255
Stanje na dan 31. decembra	2.808.749	752.624

23. HARTIJE OD VREDNOSTI

23.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	42.915.030	36.199.498
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	59.388.886	73.011.472
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1.535.672	2.791.886
Ukupno	103.839.588	112.002.856
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(67.707)	(79.515)
Stanje na dan 31. decembra	103.771.881	111.923.341

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(79.515)	(268.440)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	4.391	114.010
Efekti promene deviznog kursa	-	-	20	(49)
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	7.397	74.964
Ukupno za godinu	-	-	11.808	188.925
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(67.707)	(79.515)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

23. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

23.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2022.	2021.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	54.275	33.738
	Amortizovana vrednost	37.950.434	36.139.613
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	50.813.433	66.027.993
	Po FV kroz bilans uspeha	1.535.672	2.791.886
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave - stavke hedžinga	Po FV kroz ostali rezultat	8.533.139	6.930.111
	Amortizovana vrednost	4.884.928	-
Stanje na dan 31. decembra		103.771.881	111.923.341

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2022. godine, iznose 54.275 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogodišnjeg BELIBOR-a uvećanog za 2% do 3,5% na godišnjem nivou i jednogodišnje BEONIJE uvećane za 3,5% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 37.950.434 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 50.813.433 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 1.535.672 hiljada dinara, predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 8.533.139 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave – stavke hedžinga sa rokovima dospeća do 2023. godine i državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine.

Ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 4.884.928 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije – stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2027. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih obveznica Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti (napomena 26).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

24.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	1.266.240	32.146.962
- drugih stranih banaka	917.833	9.538.776
- NBS	1.810	22.826
Ukupno devizni računi:	2.185.883	41.708.564
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	22.528.297	-
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	22.528.297	-
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.693	4.703
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	15.466.107	-
Namenski depoziti u stranoj valuti	12.791	12.068
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	66.401	12.540
Ukupno kratkoročni krediti:	66.401	12.540
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	2.266.075	507.623
Ukupno dugoročni krediti:	2.266.075	507.623
Plasmani NBS po REPO transakcijama u dinarima	35.016.260	-
Ukupno	77.546.507	42.245.498
Ispravka vrednosti	(9.371)	(4.014)
Stanje na dan 31. decembra	77.537.136	42.241.484

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(4.014)	(36.099)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(5.695)	32.244
Efekti promene deviznog kursa	-	-	338	(172)
Otpis bez otpusta duga	-	-	-	13
Ukupno za godinu	-	-	(5.357)	32.085
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(9.371)	(4.014)

24.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	493.423	309.231
UniCredit Bank AG, Munich	22.879	15.878
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	12.217	9.882
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	321	261
UniCredit S.P.A. Milano	733.550	31.647.616
Zagrebačka banka d.d.	231	1.183
UniCredit Bank BIH	1.965	2.474
UniCredit Bank ZAO Moscow	1.654	160.437
Stanje na dan 31. decembra	1.266.240	32.146.962

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

25.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	46.499.704	40.420.193
- u stranoj valuti	269.682	104.787
Ukupno kratkoročni krediti:	46.769.386	40.524.980
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	265.084.725	272.093.149
- u stranoj valuti	12.341.449	6.225.948
Ukupno dugoročni krediti:	277.426.174	278.319.097
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	1.239.774	837.570
Ostali plasmani u dinarima	365	-
Ukupno	325.435.699	319.681.647
Ispravka vrednosti	(13.581.081)	(12.018.946)
Stanje na dan 31. decembra	311.854.618	307.662.701

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(5.252.897)	(4.051.629)	(6.766.049)	(5.604.861)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	(322.139)	(1.579.435)	(2.602.515)	(1.723.069)
Efekt promene deviznog kursa	8.201	(234)	1.374	(1.435)
Unwinding (time value)	-	6.165	13.789	572
Efekt prodaje portfolija	85.564	47	-	-
Otpis sa otpustom duga	1.327	586	2.931	9.077
Otpis bez otpusta duga*	360.239	371.603	889.094	553.667
Ukupno za godinu	133.192	(1.201.268)	(1.695.327)	(1.161.188)
Stanje na dan 31. decembra	(5.119.705)	(5.252.897)	(8.461.376)	(6.766.049)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Banka, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	12.573.242	(34.534)	12.538.708
Privreda	205.271.850	(7.934.754)	197.337.096
Stanovništvo	107.590.607	(5.611.793)	101.978.814
Stanje na dan 31. decembra	325.435.699	(13.581.081)	311.854.618

U hiljadama dinara	2021.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	11.006.289	(56.358)	10.949.931
Privreda	206.779.476	(6.880.143)	199.899.333
Stanovništvo	101.895.882	(5.082.445)	96.813.437
Stanje na dan 31. decembra	319.681.647	(12.018.946)	307.662.701

25.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,76%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 3,07%.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,17% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,96% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Banke.

Banka u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,55% godišnje za kredite sa varijabilnom kamatom, dok se kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 2,35% do 6,95%.

Banka je tokom 2022. godine inicirala više puta kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju za gotovinske kredite sa periodom otplate do 71 mesec, kako sa varijabilnom tako i sa fiksnom kamatnom stopom, čime je odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope i za ovu vrstu kredita. Kamatne stope za gotovinske kredite sa varijabilnom kamatom su se kretale u rasponu od tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 0,3% do 9,91% godišnje. Kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 5,50% do 14,10% godišnje.

U 2022. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,4% do 5,50% godišnje. Za finansiranje u dinarima kamatne stope su se kretale u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 3,06% do 6,10% godišnje, odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,00% do 7,25%.

Za kredite za finansiranje obrtnih i trajnih obrtnih sredstava kamatne stope su se kretale u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,70% do 7,00% godišnje. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1,23% do 7,41% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,50% do 14,2%.

Tokom 2021. godine, Banka je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove (napomena 26).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Privreda		
- Energetika	15.716.867	11.661.724
- Poljoprivreda	5.042.655	7.680.333
- Građevinarstvo	24.601.269	26.774.564
- Industrija i rudarstvo	47.155.814	53.146.566
- Trgovina	43.582.536	41.021.481
- Usluge	32.757.214	28.296.640
- Saobraćaj	25.903.660	31.416.336
- Ostalo	10.511.835	6.781.832
	<u>205.271.850</u>	<u>206.779.476</u>
Javni sektor	12.573.242	11.006.289
Stanovništvo		
- Fizička lica	100.631.461	95.655.605
- Preduzetnici	6.959.146	6.240.277
	<u>107.590.607</u>	<u>101.895.882</u>
Ukupno	<u>325.435.699</u>	<u>319.681.647</u>
Ispravka vrednosti	(13.581.081)	(12.018.946)
Stanje na dan 31. decembra	<u>311.854.618</u>	<u>307.662.701</u>

Struktura kredita i potraživanja od fizičkih lica prema vrsti kredita je prikazana u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
- Krediti po transakcionim računima	589.418	583.746
- Potrošački krediti	322.852	475.190
- Krediti za obrtna sredstva	578.203	481.978
- Investicioni krediti	3.419.038	2.793.787
- Stambeni krediti	40.884.279	38.155.568
- Gotovinski krediti	53.775.954	52.344.722
- Kreditne kartice	1.061.717	820.614
Ukupno	<u>100.631.461</u>	<u>95.655.605</u>

U sektor fizička lica se ubrajaju i krediti odobreni registrovanim poljoprivrednim proizvođačima.

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, Banka kontrolise kreditni rizik kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, kao i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto rashodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	(1.146.250)	(76.189)
Neto prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.163.583	69.685
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	17.333	(6.504)

26.1 Hedžing fer vrednost

Banka primenjuje računovodstvo zaštite od rizika državnih obveznica Republike Srbije i obveznica lokalne samouprave koristeći kamatne svopove kao hedžing instrument dok je hedžovan rizik kamatni rizik.

Informacije o preostalom dospeću kamatnih svopova su date u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	340.235	12.107.671	2.581.093	4.703.284	681.976	1.410.985
Prosečna fiksna kamatna stopa	2,51%	1,67%	0,34%	0,23%	2,51%	0,03%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Linija u okviru bilansa stanja	Nominalni iznos	2022.		Nominalni iznos	2021.	
			Knjigovodstvena vrednost			Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svop	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	14.207.742	1.083.998	-	1.410.985	9.493	-
Kamatni svop	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	821.257	-	76.888	5.385.260	-	52.461

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.1 Hedžing fer vrednost (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2022. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Linija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmeta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
						Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	8.533.139	774.459	(774.770)	(22.722)	(774.770)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	4.884.928	343.164	(343.630)	(5.343)	(343.630)	-	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2021. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Linija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmeta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
						Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	6.930.111	(31.291)	26.616	(6.504)	26.616	-	1.956

U ovim hedžing odnosima, glavni izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.2 Hedžing novčanih tokova

Tokom 2021. godine, Banka je implementirala hedžing novčanih tokova kako bi se štitila varijabilnost kamatnih novčanih tokova kredita sa varijabilnom kamatnom stopom denominovanih u EUR. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojim se vrlo izvesni varijabilni novčani tokovi kamate konvertuju u fiksne koristeći kamatne svopove.

U hiljadama dinara

	2022.			2021.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	-	-	3.953.765	-	-	3.962.517
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	-	0,01%	-	-	0,01%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Linija u okviru bilansa stanja	2022.		2021.			
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svopovi	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.953.765	-	847.756	3.962.517	-	80.029

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.2. Hedžing novčanih tokova (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2022. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(886.544)	895.313	45.398	(886.544)	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2021. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(81.207)	82.416	-	(81.207)	-

U ovim hedžing odnosima, jedini izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

27. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

Investicije u zavisna društva obuhvataju ulaganja u kapital sledećih pravna lica u kojima Banka ima 100% učešća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
UniCredit Leasing Srbija d.o.o.	-	-
UniCredit Partner d.o.o.	112.644	112.644
	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>
Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

28.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Softveri i licence	1.934.500	1.506.471
Nematerijalna imovina u pripremi	517.269	1.039.008
	<u>2.451.769</u>	<u>2.545.479</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.451.769</u>	<u>2.545.479</u>

28.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2022. godine	5.498.114	1.039.008	6.537.122
Nabavke u toku godine	-	535.647	535.647
Prenos sa imovine u pripremi	1.052.729	(1.052.729)	-
Ostalo	(29.042)	(4.657)	(33.699)
Stanje 31. decembar 2022. godine	<u>6.521.801</u>	<u>517.269</u>	<u>7.039.070</u>
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2022. godine	3.991.643	-	3.991.643
Amortizacija	598.004	-	598.004
Ostalo	(2.346)	-	(2.346)
Stanje 31. decembar 2022. godine	<u>4.587.301</u>	<u>-</u>	<u>4.587.301</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	<u>1.934.500</u>	<u>517.269</u>	<u>2.451.769</u>
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2022. godine	<u>1.506.471</u>	<u>1.039.008</u>	<u>2.545.479</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

28. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

28.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	4.897.472	701.194	5.598.666
Nabavke u toku godine	-	962.816	962.816
Prenos sa imovine u pripremi	617.148	(617.148)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	-	(7.384)	(7.384)
Ostalo	(16.506)	(470)	(16.976)
Stanje 31. decembar 2021. godine	5.498.114	1.039.008	6.537.122
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.478.955	-	3.478.955
Amortizacija	513.525	-	513.525
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-
Ostalo	(837)	-	(837)
Stanje 31. decembar 2021. godine	3.991.643	-	3.991.643
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.506.471	1.039.008	2.545.479
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	1.418.517	701.194	2.119.711

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

29.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Građevinski objekti	614.984	556.145
Oprema i ostala osnovna sredstva	591.306	560.964
Ulađanja u tuđa osnovna sredstva	118.399	135.917
Osnovna sredstva u pripremi	115.079	217.345
Sredstva sa pravom korišćenja	1.657.713	1.836.442
Stanje na dan 31. decembra	3.097.481	3.306.813

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2022. godine	740.346	2.149.831	564.705	217.345	3.132.398	6.804.625
Nabavke u toku godine	-	-	-	172.621	99.725	272.346
Prenos sa investicija u toku	-	245.172	28.935	(274.107)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(81.658)	(5.735)	-	-	(87.393)
Efekti promene fer vrednosti	103.865	-	-	-	-	103.865
Ostalo	-	-	-	(780)	-	(780)
Modifikacije	-	-	-	-	192.384	192.384
Stanje 31. decembar 2022. godine	844.211	2.313.345	587.905	115.079	3.424.507	7.285.047
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2022. godine	184.201	1.588.867	428.788	-	1.295.956	3.497.812
Amortizacija	15.666	214.814	46.453	-	470.838	747.771
Otuđenje i rashodovanje	-	(81.642)	(5.735)	-	-	(87.377)
Efekti promene fer vrednosti	29.360	-	-	-	-	29.360
Stanje 31. decembar 2022. godine	229.227	1.722.039	469.506	-	1.766.794	4.187.566
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	614.984	591.306	118.399	115.079	1.657.713	3.097.481
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2022. godine	556.145	560.964	135.917	217.345	1.836.442	3.306.813

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine, nepokretnosti koje Banka koristi za obavljanje poslovne delatnosti vrednuju se po metodu revalorizacije. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je angažovala ovlašćene procenitelje NAI WMG d.o.o. Beograd i CBS International d.o.o. Beograd da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Banka koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinostni metod za 11 nepokretnosti odnosno komparativni pristup za 2 nepokretnosti kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Banka poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2022. godine iznosila bi 494.382 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti.

Banka nema nekretnine, postrojenja i opreme koje je dala u zalogu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	704.469	2.119.558	564.815	30.316	2.974.101	6.393.259
Nabavke u toku godine	-	-	-	251.383	70.666	322.049
Prenos sa investicija u toku	-	63.023	1.331	(64.354)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.750)	(1.441)	-	(32.540)	(66.731)
Efekti promene fer vrednosti	35.877	-	-	-	-	35.877
Modifikacije	-	-	-	-	120.171	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	740.346	2.149.831	564.705	217.345	3.132.398	6.804.625
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2021. godine	161.131	1.419.856	387.065	-	854.038	2.822.090
Amortizacija	14.242	201.142	43.164	-	457.109	715.657
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.131)	(1.441)	-	(15.191)	(48.763)
Efekti promene fer vrednosti	8.828	-	-	-	-	8.828
Stanje 31. decembar 2021. godine	184.201	1.588.867	428.788	-	1.295.956	3.497.812
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	556.145	560.964	135.917	217.345	1.836.442	3.306.813
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	543.338	699.702	177.750	30.316	2.120.063	3.571.169

29.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Poslovni prostor	1.586.840	1.746.442
Skladište i magacin	2.405	2.972
Parking	52.830	64.146
Automobili	15.523	22.023
Ostala oprema	115	859
Stanje na dan 31. decembra	1.657.713	1.836.442

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladiste i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2022. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Nova sredstva	98.776	-	949	-	-	99.725
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Modifikacije						
- pozitivni efekti	187.515	155	3.335	-	1.379	192.384
	187.515	155	3.335	-	1.379	192.384
Stanje 31. decembar 2022. godine	3.263.595	5.053	112.387	35.617	7.855	3.424.507
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2022. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Amortizacija	445.893	722	15.600	6.500	2.123	470.838
Stanje 31. decembar 2022. godine	1.676.755	2.648	59.557	20.094	7.740	1.766.794
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	1.586.840	2.405	52.830	15.523	115	1.657.713

29.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladiste i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Nova sredstva	62.986	-	-	7.680	-	70.666
Otuđenje i rashodovanje	(31.022)	-	-	(1.518)	-	(32.540)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	120.730	36	728	1.054	2.053	124.601
- negativni efekti	(4.430)	-	-	-	-	(4.430)
	116.300	36	728	1.054	2.053	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2021. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Amortizacija	432.012	686	14.818	7.161	2.432	457.109
Otuđenje i rashodovanje	(13.673)	-	-	(1.518)	-	(15.191)
Stanje 31. decembar 2021. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.746.442	2.972	64.146	22.023	859	1.836.442

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

30. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2022. godine	3.527	-	3.527
Efekt promene fer vrednosti	3.747	-	3.747
Stanje 31. decembar 2022. godine	7.274	-	7.274

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine investicione nekretnine vrednuju se po metodu fer vrednosti. Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2022. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći komparativni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2022. godine iznosila bi 1.200 hiljada dinara za investicione nekretnine.

31. OSTALA SREDSTVA

31.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Ostala sredstva u dinarima:		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	129.211	104.206
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	12.681	13.644
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	152.851	221.526
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	74.095	58.583
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	1.205.024	702.630
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.927	4.927
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	25.868	32.021
Razgraničeni ostali troškovi	150.425	137.341
Ukupno:	1.755.082	1.274.878
Ostala sredstva u stranoj valuti:		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	3	7
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	33.693	40.719
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	88.235	76.236
Ukupno:	121.931	116.962
Ukupno	1.877.013	1.391.840
Ispravka vrednosti	(64.147)	(62.492)
Stanje na dan 31. decembra	1.812.866	1.329.348

31.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(24.416)	(2.132)	(38.076)	(29.906)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	20.307	(22.284)	(155.304)	(145.478)
Efekt promene deviznog kursa	-	-	95	4
Otpis sa otpustom duga	-	-	3.740	11.364
Otpis bez otpusta duga	-	-	129.507	125.940
Ukupno za godinu	20.307	(22.284)	(21.962)	(8.170)
Stanje na dan 31. decembra	(4.109)	(24.416)	(60.038)	(38.076)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

32. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	14.189	22.560
- kamatni svopovi	2.786.425	662.110
- kamatne opcije	18.782	39.255
Stanje na dan 31. decembra	2.819.396	723.925

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

33.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci uključuju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	8.557.775	6.519.563
- u stranoj valuti	1.525.442	1.320.007
Ukupno depoziti po viđenju	10.083.217	7.839.570
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	394.059	46.305
- u stranoj valuti	332.329	11.803.912
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	726.388	11.850.217
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	9.828.732	11.270.490
- u stranoj valuti	14.060.358	8.304.260
Ukupno kratkoročni depoziti	23.889.090	19.574.750
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	187.277	350.688
- u stranoj valuti	38.418.341	39.179.451
Ukupno dugoročni depoziti	38.605.618	39.530.139
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	9.289.649	8.698.036
- u stranoj valuti	36.456.137	32.243.988
Ukupno dugoročni krediti:	45.745.786	40.942.024
Kredit po repo transakcijama		
- u dinarima	5.846.941	-
Ukupno krediti po repo transakcijama:	5.846.941	-
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	567	179
- u stranoj valuti	434.562	192.727
Ukupno ostale finansijske obaveze:	435.129	192.906
Stanje na dan 31. decembra	125.332.169	119.929.606

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu do 3,95% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -0,29% do 2,98% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od 5 godina uz kamatnu stopu od 0,24% do 5,94%. Krediti po repo transakcijama su uzeti uz kamatnu stopu od 0,45% do 4,18%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

33.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	19.263.833	21.914.935
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	5.664.652	3.625.937
European Investment Bank, Luxembourg	6.046.622	-
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	8.179.214	9.509.448
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	6.591.465	5.891.704
Stanje na dan 31. decembra	45.745.786	40.942.024

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 3 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 5,215%.

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

34.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	124.981.180	123.469.458
- u stranoj valuti	142.884.879	143.489.003
Ukupno depoziti po viđenju	267.866.059	266.958.461
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	2.085.566	1.552.569
- u stranoj valuti	6.979.330	751.026
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	9.064.896	2.303.595
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	33.819.325	16.025.631
- u stranoj valuti	29.619.938	12.771.675
Ukupno kratkoročni depoziti	63.439.263	28.797.306
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	1.835.897	4.042.078
- u stranoj valuti	12.752.766	10.844.998
Ukupno dugoročni depoziti	14.588.663	14.887.076
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	223.977	311.656
Ukupno dugoročni krediti:	223.977	311.656
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	113.276	173.876
- u stranoj valuti	2.844.447	775.122
Ukupno ostale finansijske obaveze:	2.957.723	948.998
Stanje na dan 31. decembra	358.140.581	314.207.092

34.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Javni sektor	5.090.073	3.835.211
Privreda	235.690.614	204.247.536
Stanovništvo	117.135.917	105.812.689
Dugoročni krediti (napomena 34.3)	223.977	311.656
Stanje na dan 31. decembra	358.140.581	314.207.092

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,13%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,03%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 3,81% godišnje, odnosno 2,02% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima i stranoj valuti za novotvorene štedne račune u 2022. godini, kao i na tekuće račune u stranoj valuti Banka nije obračunavala kamatu, odnosno iznosila je 0% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu do 4,5% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja i valute. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu do 5,2% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je do 4,7% godišnje u zavisnosti perioda oročenja, dok se za stranu valutu kretala do 3,7% godišnje u zavisnosti od perioda i valute oročenja.

34.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	223.977	311.656
Stanje na dan 31. decembra	223.977	311.656

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 8 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 3,258%.

35. KRETANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA KOJE PROISTIČU IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Tabela ispod opisuje promene obaveza Banke koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

U hiljadama dinara	Primljeni krediti od banaka		Primljeni krediti od drugih komitenata	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	40.942.024	40.559.295	311.656	874.197
Novčani priliv (novi krediti)	15.588.947	7.473.259	-	-
Novčani odliv (otplata kredita)	(10.829.231)	(7.127.757)	(87.395)	(562.511)
Ukupna promena novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja	4.759.716	345.502	(87.395)	(562.511)
Efekti promene deviznog kursa	(70.627)	327	(571)	(45)
Razgraničena kamata	114.673	36.900	287	15
Stanje na dan 31. decembra	45.745.786	40.942.024	223.977	311.656

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

36. REZERVISANJA

36.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	360.380	76.371
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	787.198	189.728
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	144.063	159.864
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	4.350.925	3.659.744
Stanje na dan 31. decembra	5.642.566	4.085.707

36.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3 (w), 5 (vii) i 42.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	76.371	189.728	159.864	3.659.744	4.085.707
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	335.680	705.298	-	1.587.398	2.628.376
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(23.487)	-	(23.487)
	335.680	705.298	(23.487)	1.587.398	2.604.889
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(504)	(463.811)	(464.315)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 12 i 17)	(51.671)	(107.828)	8.190	(432.406)	(583.715)
Stanje na dan 31. decembra	360.380	787.198	144.063	4.350.925	5.642.566

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

37. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

37.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	59.180	-	59.180	56.347	-	56.347
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	689.875	-	689.875	584.199	-	584.199
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	-	-	-	13.662	-	13.662
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	132.982	-	132.982	12.181	-	12.181
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(17.230)	(17.230)	-	(10.412)	(10.412)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	493.831	-	493.831	-	(45.696)	(45.696)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	4.457	-	4.457	7.980	-	7.980
Ukupno	1.380.325	(17.230)	1.363.095	674.369	(56.108)	618.261

37.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2022. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	56.347	2.833	-	59.180
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	584.199	105.676	-	689.875
Odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI	13.662	(13.662)	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	12.181	-	120.801	132.982
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(10.412)	-	(6.818)	(17.230)
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	(45.696)	-	539.527	493.831
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	7.980	-	(3.523)	4.457
Ukupno	618.261	94.847	649.987	1.363.095

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

38. OSTALE OBAVEZE

38.1. Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	38.507	24.161
- u stranoj valuti	1.896	3.575
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	328.168	271.014
- u stranoj valuti	156.588	152.747
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 38.2):		
- u dinarima	393.015	423.018
- u stranoj valuti	1.333.304	1.458.629
Ostale obaveze:		
- u dinarima	1.341.226	9.821.581
- u devizama	2.288.265	1.660.087
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	3.898	1.945
- u stranoj valuti	190	251
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	295.220	269.478
- u stranoj valuti	34.076	60.769
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	599.939	609.659
- u stranoj valuti	37.134	95.742
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	21.606	19.586
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	44.597	73.843
Stanje na dan 31. decembra	6.917.629	14.946.085

Smanjenje na poziciji Ostalih obaveza u dinarima je posledica isplate dividende osnivaču u toku 2022. godine (napomena 40).

38.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.		2021.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	479.034	515.522	446.059	482.446
- do 2 godine	406.448	433.224	394.890	422.584
- do 3 godine	377.868	395.307	368.610	388.182
- do 4 godine	214.186	224.112	339.641	351.513
- do 5 godina	77.414	84.313	149.887	155.851
- preko 5 godina	171.369	187.021	182.560	197.602
Stanje na dan 31. decembra	1.726.319	1.839.499	1.881.647	1.998.178

38.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Fiksna plaćanja	274.504	249.094
Varijabilna plaćanja	209.548	235.215
Ukupni odlivi:	484.052	484.309

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

38. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 484.052 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 443.851 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 40.201 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

38.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 29.5, 29.6)	(470.838)	(457.109)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(40.201)	(43.072)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(381.953)	(370.026)
Prihodi od podzakupa	8.647	9.473
Stanje na dan 31. decembra	(884.345)	(860.734)

39. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Banka je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 257.479 hiljade dinara (520 otvoreni stavki/partija) što predstavlja 0,07% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (350.378.328 hiljade dinara) odnosno 2,01% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (25.844 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 13.690.897 hiljade dinara (798 otvorenih stavki) što predstavlja 3,76% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (364.141.363 hiljade dinara) odnosno 1,58% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (50.612 otvorene stavke).

40. KAPITAL

40.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Aksijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	8.380.827	5.877.750
Rezerve	50.261.205	53.944.460
Stanje na dan 31. decembra	82.811.808	83.991.986

Na dan 31. decembra 2022. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke. Tokom 2022. godine, Banka je u tranšama isplatila dividende na ime dela dobiti iz 2019. i 2020. godine kao i celokupnu dobit za 2021. godinu u ukupnom bruto iznosu od 15,043,750 hiljada RSD i to:

- 7,032,000 hiljada RSD dobiti za 2019. godinu
- 2,134,000 hiljada RSD dobiti za 2020. godinu
- 5,877,750 hiljada RSD dobiti za 2021. godinu

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

40.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji za 2022. godinu iznosi 3.549 dinara (za 2021. godinu 2.489 dinara).

Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji jednaka je osnovnoj zaradi po akciji obzirom da Banka nema potencijalnih akcija, tj. akcija sadržanih u drugim finansijskim instrumentima ili ugovorima koji mogu dati pravo njihovim vlasnicima na obične akcije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

41. KAPITAL (nastavak)

40.3. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Aktuarski dobici/(gubici) po osnovu plana definisanih primanja	19.964	(4.605)
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(3.047.923)	(2.473.654)
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(9.396)	(159.296)
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	38.636	4.058
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(684.536)	(69.026)
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(3.683.255)	(2.702.523)

41. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 20)	28.634.728	30.454.163
Gotovina u blagajni (napomena 20)	5.421.415	4.446.621
	<u>34.056.143</u>	<u>34.900.784</u>
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 24)	2.185.883	41.708.564
Gotovina u blagajni (napomena 20)	2.831.588	1.567.279
Ostala novčana sredstva (napomena 20)	49.609	35.344
	<u>5.067.080</u>	<u>43.311.187</u>
Stanje na dan 31. decembra	39.123.223	78.211.971

42. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

42.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Banke se vodi 41.979 sudskih postupka (uključujući i 12 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 5.489.366 hiljada dinara. U 446 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 41.533 postupka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Banke, Banka je rezervisala 4.350.925 hiljade dinara (napomena 36). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Banke po osnovu radno pravnih odnosa kao i troškovi advokata Banke i administrativnih taksi po žalbama i revizijama.

U najvećem broju tužbi podnetih protiv Banke, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova.

Prilikom definisanja iznosa rezervisanja Banka koristi sledeće parametre: novčanu vrednost predmeta tužbe, pregled dokaza koji je tužilac podneo uz tužbu, vrstu postupka, trend tužbi, postojeće sudske prakse, stvarne nadležnosti suda koji vodi postupak, status sudskog spora i svih drugih relevantnih činjenica koje mogu imati direktan ili indirektan uticaj na ishod sudskog spora. Na osnovu definisanih parametara, Banka definiše nivo rizika za svaki sudski spor:

- Grupa A: rizika nastanka troškova je manji od 50%
- Grupa B: rizik nastanka troškova je između 50% i 90%
- Grupa C: rizik nastanka troškova je 90% i viši.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

42. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

42.1. Sudski sporovi (nastavak)

Rezervisanje se vrši za sudske sporove iz grupe B i C i to tako što se iznos tužbe uvećava za procenjeni iznos kamate i troškova postupka.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Banku, tj. da Banka neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

Banka polugodišnje razmatra adekvatnost uspostavljenih rezervacija.

42.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	123.952.227	(615.465)
Druge vanbilansne stavke	107.457.819	(532.113)
Stanje na dan 31. decembra	231.410.046	(1.147.578)

U hiljadama dinara	2021.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	125.392.186	(162.167)
Druge vanbilansne stavke	95.231.861	(103.932)
Stanje na dan 31. decembra	220.624.047	(266.099)

42.3. Potencijalne obaveze Banke prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	15.119.533	11.803.314
- u stranoj valuti	17.224.268	16.975.135
Činidbene garancije:		
- u dinarima	73.423.663	74.384.398
- u stranoj valuti	3.003.503	2.879.064
Akreditivi		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	2.062.547	2.465.590
Data jemstva u stranoj valuti	5.085.475	5.408.777
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	11.536.703	3.645.045
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	14.982.048	19.395.896
Ostale preuzete neopozive obaveze	26.235.199	16.743.290
Stanje na dan 31. decembra	168.672.939	153.700.509

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja Banke ako i kada postanu plative.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

42. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

42.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	5.512.478	3.442.151
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	1.464.031	1.224.823
Neiskorišćeni okvirni krediti	5.653.764	12.167.619
Pisma o namerama	2.351.775	2.561.303
Ostale preuzete neopozive obaveze	26.235.199	16.743.290
Stanje na dan 31. decembra	41.217.247	36.139.186

42.5. Na dan 31. decembra 2022. godine Banka ima 10,939,727 hiljada dinara nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2021. godini: 13.639.524 hiljade dinara).

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Banke. Banka je matično pravno lice s obzirom da ima 100% učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing d.o.o, Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd.

Pod povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna pravna lica Banke, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Banke (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente.

43.1. Transakcije sa povezanim licima

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2022. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2022.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	112.644	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	36.922.037	1.652.034	93.833	2.640.300
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	44.004.813	1.523.452	84.533	791.843
Vanbilana evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.181.450	5.085.475	-	10.941.343
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	1.173.224	160	1.187.752
- Primljene garancije i jemstva	4.441.732	-	-	11.190.726
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	11.536.703	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	-	67.261.757

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

43.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2021. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	112.644	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	31.731.984	566	79.090	3.003.771
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	47.130.981	1.559.844	96.084	1.321.236
Vanbilana evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.749.030	5.408.777	-	8.847.629
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	-	-	632.970
- Primitljive garancije i jemstva	5.914.036	-	-	9.393.716
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.645.045	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	-	52.685.584

U hiljadama dinara	2022.				2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.308	7.974	204	23.023	2.074	6.939	89	10.098

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2022. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2022.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	278.786	25.162	2.572	275.517
Rashodi kamata	(466.390)	(12.772)	(65)	(433.238)
Prihodi od naknada i provizija	190.799	16.973	269	301.556
Rashodi od naknada i provizija	(16.938)	-	-	(411.434)
Ostali prihodi	5.023	48.096	-	63.580
Ostali rashodi	(47.967)	-	-	(760.266)
Ukupno	(56.687)	77.459	2.776	(964.285)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

43. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

43.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2021. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	-	-	2.057	152.941
Rashodi kamata	(348.734)	(11.096)	(156)	(483.312)
Prihodi od naknada i provizija	90.399	12.418	199	364.684
Rashodi od naknada i provizija	(11.051)	-	-	(313.267)
Ostali prihodi	10.018	47.566	-	23.212
Ostali rashodi	(51.662)	-	-	(748.015)
Ukupno	(311.030)	48.888	2.100	(1.003.757)

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2022. i 2021. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.				2021.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	234	1.035	115	12.925	33.705	(4.741)	(75)	(3.975)

*Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

43.2. Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Banke u toku 2022. odnosno 2021. godine navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Kratkoročna primanja	188.373	194.252
Ostala dugoročna primanja	1.285	1.724
Plaćanja po osnovu akcija	9.124	6.265
Stanje na dan 31. decembra	198.782	202.241

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2022. godini iznose 6.144 hiljada dinara (u 2021. godini: 5.453 hiljada dinara) i iste su sadržane u iznosu kratkoročnih primanja ključnog rukovodstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine**44. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA**

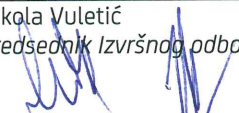
Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja uticaj rusko-ukrajinskog konflikta se nastavlja. Neizvesno je trajanje konflikta i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banka aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 14. februar 2023. godine

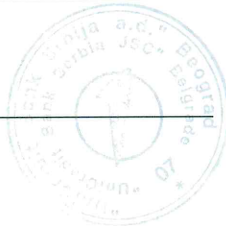
Potpisano od strane rukovodstva UnjCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja